

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

ADRESAS:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 11 (257) KAINA 10 ct.

MONTREAL, KOVO-MARCH 13 d.

PRICE 10 ct. XII METAI

Visų lietuvių dėmesiai

Amerikos Lietuvių Taryba prisiuntė šitokio turinio telegramą:

„P. Kardeliui, „Nepriklausoma Lietuva“, 7722 George St. Ville Lasalle. Raginame Jus ir visus kitus Kanados lietuvius tučiuojau telegrafuoti Ministeriui Pirmininkui St. Laurent prašant tuojau ratifikuoti Genocido konvenciją, kuria yra suinteresuoti lietuviai visame pasaulyje.

Amerikos Lietuvių Taryba. New York“.

Kanados Lietuvių Centro Taryba tą pačią dieną, kovo 9 d., pasiuntė min. pirm. p. St. Laurentui prašymo telegramą ir nutarė kreiptis į visus Kanados lietuvius, kviečiant juos skubiomis telegramomis prašyti Kanados vyriausybės ratifikuoti Genocido konvenciją. „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcija taip pat jau telegrafavo prašymą, palaiko Amerikos Lietuvių Tarybos iniciatyvą ir prie šio patiekia trumpiausio ir paprasčiausio telegramos teksto projektą:

Rt. Hon. Louis St. Laurent Prime Minister of Canada, Ottawa. Humbly request and entreat that You ratify the Genocide convention. Ir siuntėjo parašas.

BALFas prieš naujus uždavinius

IŠ PASIKALBĖJIMO SU BALFO PIRMININKU KANAUNINKU PROFESORIUM J. KONCIUM.

Kovo 9 dieną nelauktai — Paskutiniu metu, tęsia pirm. p. St. Laurentui prašymo telegramą ir nutarė kreiptis į visus Kanados lietuvius, kviečiant juos skubiomis telegramomis prašyti Kanados vyriausybės ratifikuoti Genocido konvenciją. „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcija taip pat jau telegrafavo prašymą, palaiko Amerikos Lietuvių Tarybos iniciatyvą ir prie šio patiekia trumpiausio ir paprasčiausio telegramos teksto projektą:

Vykdamas pasikalbėjimo, projektavau eilę klausimų, kurie galėtų būti įdomūs ir tautiečiams, jau gyvenantiems Kanadoje ir ypač tiems tremtiniams, kurie dar tebevalgsta įvairių valstybių stovyklose ar prieglaudose, kaip seneliai arba sanatorijose, kaip sergantieji, kurių negalima užmiršti nė minutei, nes jiems turime būti įsipareigoję padėti.

Bet mah neteko BALFo pirmininkui statyti klausimų, nes jis, tartum juos atspėdamas, nuostabių lengvumų pradėjo pasakoti ir taip logiškai vystyti mintis, kad jos apėmė visą reikalą, ligi kelionės tikslo imtinai, kurios priežastimi atsiradęs į Montrealy.

— BALFas VEIKIA, KAIP VEIKĖS,

— gyvai pradėjo pasakoti profesorius. — Mes darome rinkliavas ir siunčiame siuntas. Nors tremtinių stovyklose liko mažiau, bet mes siuntų nemažiname. Visai neseniai išsiuntėme 18.000 svarų, o jau paruošta išsiųsti 28.000 svarų. — Ir BALFo pirmininkas ima pasakoti, kad paruošta siųsti ir anapus Atlanto 5.000 svarų geriausių riebalų, 30.000 svarų cukraus ir kitos siuntos kitų gėrybių. Profesorius sustoja ir su džiaugsmu pasakoja, kaip Austrijon patekusi siunta dražius taip išdalyta, kad kiekvienas tremtinys gavęs po... 7 paltus.

— Tai labai gerai, — sako kan. Končius. — Žmonės tuos drabužius iškeis pas vienos gyventojus į šviežią maistą, kurio mes negalime pasiūlyti. La biai praktiškai jį padaryti, nes iškant drabužius sandėliuose, už sandėlius reikia mokėti ir drabužiai gėstų, o juos realizuoti žmonės turės daugiau naudų.

Taip bedėstydamas BALFo ir tremtinių reikalus, Pirmininkas prieina prie savo kelionės tikslo.

— Šeštadienį BALFo direktoriai turėjo posėdį ir ap Nukelta į 10 pusl.

BALFo pirmininkas kan. J. Končius, lanko tremtinių stovyklas.

VILNIAUS RADIJA KLAUSANT

Načalninkai rūstinasi. Klaipėdos „oblasties“ MTS viršininkas Maksimov suvažia vusiems traktorių stočių viršininkams pareiškė, kad visos trakt. stotys, jo srity dirba ne patenkinamai. Židikų MTS dir. Rušas, Tirkšlių dir. Bružas, Telšių dir. Laukaitis kalbose mėgino reikalą minkštinti, bet Maksimov rūsčiu žvilgsniu privertė visus muštis į krūtinę. Štepin išbarė miesto savivaldybės įvairius organus Klaipėdoje.

Negeriau ir Vilniaus Lenino rajone, kur rajoninis kom. sekr. Naberožnik išskalavo ausis eilei rajono imonių už nepaėjimą pašalinti trūkumų.

Dotnuvos raj. kom. sekr. Kamzačik patenkintas vos keiais kolchozais.

Joniškėly žiba ordenai.

Kovo pradžioj Maskva pažėrė naują seriją medalių už darbą ir daugiavaikams motinoms. Lietuvoj daugiausia kiliu ordu Joniškėly sovchozui: Visatkova, Mitgailov ir Maksimov; Pakruojy — Simonovič, Radvyliškų — Serepičenko, Kumelionyse, prie Marijampolės, — Gurevičienė, Ginkūnuose — Plučevskaja ir Sokolova.

Iš kolchozų.

Klaipėda. „Paryžiaus Komunos“ kolchoze karves melžia Kiupelytė, kiaules šeria Grimalytė, o kolchozui padovanotas motociklas dar nepavogtas.

Kėdainiai. „Pergalės“ kolch. pirm. Jon. Kašauskas nemiga vargina, kad neišvogtų 187 to vasarinių sėklų ir 5 to dobilų sėklų. 15 Kėdainių rajono kolūkių susijungė į 8 žemės ūkio arteles, kurių rajone yra 27, ir visuomeninė pirtis.

Vilnius. „Volgos“ ir „Voro-

šilovo“ kolūkiečiai metėsi žvejoti. Kauno r. „Žalgirio“ ir Druskininkų r. „Aušros“ kolch. gyventojai pageidavo per radiją išgirsti dainą „Tas mano palvys“.

Meškučiai (Maž. apsk.) iščia nieko nepranešama, nes visi apylinkės gyventojai ištremti ir vėjas stūgėja 10 km skersai ir išilgai.

Tauragė. V. Kudirkos vardo kolchozo pirm., kompartietis Vyt. Lukoševičius Dainiui ir Vaivada pavedė remontuoti padargus, Raštutienei — svingūnų reikalus, Žabadeinei — kitų daržovių rūpestį, o pats sufabrikavo išpūstą pranešimą radijui.

Iš pramonės ir kita.

Audinių fab. „Nemunas“ juo dupėj geriausia audėja Ramanauskienė, pirmarūšį darbą dirba Galvanauskas, stachanovcų mokyklą lanko 22 darbo žymūnai, 66 darbininkams įdiegta novatorių dvasiai. Klaipėdos ce- liuliozės fabrike pasiekė naujų laimėjimų Vurableva ir Kupšius, gi laivų remonto dirbtuvėse plieną sutalpė Mikušėn ir Blyžė. „Lelijos“ fabriko Vilniuj direkt. Martinienė, augš. tarybos deputatė Maskvoj, įteikė Onai Kubilienei perim. vėliavą. Aldona Dygelytė virš normos kasdien pasiūva 28 blūzes, o kontrolierė Jan. Macijauskaitė prižiūri darbo kokybę, darbininkes ir pranešinėja direktorei. „Priekalo“ kolektyvas Kaune nukalė 17.000 noragų, ir rusai juos išveš į Rusiją, o į Lietuvą atsiųs suvar- totus traktorius. Vilniuj kalbėjo miškų naikinimo reikalais miškų pram. minist. Matulionis. Pernaui už miškų kirtimą Šiaulių miškų pramonės kolektyvas gavo 2-ją visasąjunginę premiją. Vievy darbščiausi

Sensacingas pabėgimas iš Lietuvos Amerikon

MŪSŲ BENRADARbio ČIKAGOJE.

Naujieji pabėgėliai iš Lietuvos. Pabėgė iš Palangos pereinantis metais lietuviai žvejai — E. Paulauskas, L. Kublickas ir J. Grišmanauskas nugalėję rusus sargybinius Baltijos jūroje laivelį pasiekė Švediją. Šiuo laikui jie Amerikoje. Apie juos per spaudą, radiją ir televiziją žinios suskambėjo per visą Ameriką. Jie lankosi po lietuvių kolonijas nušviesdami dabartinės Lietuvos gyvenimą.

Dar nespėjus visuomenei pasidalinti įspūdžiais apie šiuos drąsuolius, žaibo greitumu per skrido Ameriką žinia, apie Lietuvos piliečio Kurt Roberto atsidarimą Chicagoje. Pastarasis iš Gaižiūnų darbo stovyklos, kaip pasizadėjęs vykti į Rusiją katargos darbams, buvo paleistas 10 dienų atostogų. Tuo metu surizikavęs gyvybę, per šliaužė Lietuvos — Lenkijos sieną ir į V. Vokietiją, iš čia į Olandiją. Uoste slaptai lino ir prekinį laivą, kuriame pasislėpė brezentu apdengtoji gelbėjimosi valty. Manė, kad laivas plaukia į Angiją. K. Robertas prikalbėjo vieną jūrininką ir šis atnešdavo jam maisto. Taip zuikiu pasiekė Ameriką. Vieną naktį iššoko iš laivo į krantinę, perlipo per aukštą tvorą ir keliavo vienu, kitur pas ūkininkus bedirbdamas, iki Pittsburgho. Iš ten pasiekė Čikagą. South Western geležinkelio stotyje iš nuovargio užsnūdo. Prisistačiusiems imigracijos valdininkams pasisakė, kas esąs. Šie susirėšę su Lietuvos konsulu Chicagoje reikalą pradėjo aiškinti. Kurt Robertas davė parodymus apie savo pabėgimo odiseją. Imigracijos valdininkai ir kiti valdžios pareigūnai labai susidomėjo to vyro gabumais, kuris nugalėjęs geležinę, imigracijos ir ki-

tas uždangas pasiekė Ameriką. Dabar svarstomas jo legalizavimas Amerikoje.

Artimesnieji lietuvių parengimai Chicagoje.

„Sandara“ kovo 16 d. Chicagoje rengia savo metinį parengimą su vaisėmis ir turtiną programą; balandžio 20 d. „Naujienos“ rengia su sceniniais pastatymais ir kt. įdomybėmis savo pavasarinį parengimą. Tikimasi, kad šiuos parengimus atsilankys gausiai netik vietos visuomenė, bet ir iš tolimesnių vietovių svečiai.

Savaitgaliais Bridgeporte atsilankius...

Bridgeporte Chicakoje yra susikūrusi stambiausia lietuvių kolonija, kurioje savaitgaliais kiekvienas toliau mieste gyvenantis atvyksta pasižmonėti ar įvairius reikalus susivarkyti. Ta proga ir apsirūpinama spauda, kurioje atsispindi visos lietuvių gyvenimas plačiajame pasaulyje ir kt. svarbiausios žinios. Tautiečiuose yra didelis susidomėjimas „Nep. Lietuva“. Palengvinant galimybes ją įsigyti išplėstas Bridgeporte jos platinimo tinklas. Eidamas Halstedgatvę ir krautuvę, salūną, banką sutapas pasidėti ar į Lietuvių Auditoriją pasilinksinti. Pakelyje „N. Lietuva“ patogiausia įsigyti šiose vietose:

1. Lietuvių knygynas „Nemunas“ (šalia Liet. Auditorijos) 3143, So Halsted Street, Chicago.

P. J. Kelėčiaus iškabų, reklamų ir dekoracijų gamykloje Signs, 3352 So. Halsted St.

3. p. S. Tverijono spaudos kioske Halsted ir 33-čios gatvių kampas.

4. p. D. Krause spaudos kioske So. Halsted ir 35-toš gatvių kampas. J. J. Jtis.

SAVAITINĖ PASAULINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA.

Praėjusioji savaitė negausi tarptautiniais politiniais įvykiais. Vienas gal keisčiausių, tai

RUSIJOS NOTOS VAKARAMS DĖL VOKIETIJOS IR AUSTRIJOS.

Kaip žinoma, JTO pilnates posėdžių metu Vakarai pakartotinai siūlė Rusijai baigti su taikos sutartimis Austrijai ir Vokietijai. Pagaliau JTO sudarė specialę komisiją, kuri turia galimybes visoje Vokietijoje praveisti visuotinius laisvės rinkimus. Rusija nuo visko atsiskakė, nedalyvauja nei tos komisijos posėdžiuose. Bet dabar išsiuntinėjo vakarų valstybės notas, kuriose siūlo su sitikti ir tartis dėl minėtų sutarčių...

NAUJA BOLSEVIKINĖ SENSACIJA.

Tai paleistas gandas, kad va miškakirčiai yra „Čepajevo“ ir „Kyrovo“ kolchozuose. Šilutės lentpjūvėj dirba Nomosov, Rimkus, Kunkis, Sokolova, Kuncė ir eilė blogesnių žmonių. Jonavos ir eilė kitų baldų fabrikų baldus dirba Maskvai ir Leningradui, nes Lietuvoj gali nusipirkti ištremtųjų baldus. Iki šiol ištremtųjų baldų laimėta demokratiją, o dadas išstatydavo turguose, bet niekas jų nepirkdavo, tai vėl tempdavo į miliciją, kur perleisdavo „kombinatorių“ rankoms. Rašytojas Vacys Reimeris perleistas visąsąjunginiam Gogolio minėjimo komitetui.

EUROPOS GYNIMO NUO AGRESIJOS

organizavimas vyksta toliau. Gen. Eisenhoweris, aplankęs Turkiją ir Graikiją, lankėsi Vidurinio jūros srityje, kur vyko laivynų manevrai.

— Prancūzijos parlamentas priėmė naują sudarytąją koalicinę vyriausybę, kurioje premjeru yra Ant. Pinay ir už sienų reikalų ministru Sumanas.

— JAV prezidentas Trumana atostogauja Floridoje.

— Atleje apkaltino Roosevelto politiką, kurios Anglija negalėjusi palenkti ir leidusi Rusijai nusiskinti tai, kas budus. Iki šiol ištremtųjų baldų laimėta demokratiją, o dadas išstatydavo turguose, bet niekas jų nepirkdavo, tai vėl tempdavo į miliciją, kur perleisdavo „kombinatorių“ rankoms. Rašytojas Vacys Reimeris perleistas visąsąjunginiam Gogolio minėjimo komitetui.

— Po manevrų į Neapolį suplaukė 60 karo laivų su 40 admirolų, šimtais karininkų ir tūkstančiais jūrininkų. Gen. Eisenhoweris su štabu stebėjo manevrus ir dalyvavo karininkų pasitarime Neapolyje.

Naujo NL linotypo fondo vajas

Naujo linotypo vajas susilaukia dėmesio net tolimojoje Britų Kolumbijos provincijoje.

5. Teodoras Staniulis, Englewood, B. C., \$ 10,00 P. Staniulis, siųsdamas dešimkę, dar ir atsiprašo, kad pavėlavęs. Bet „Nepriklausomos Lietuvos“ Spaudos Bendrovė jam yra už tai labai dėkinga.

O. p. V. Meilus, siųsdamas pinigų už „Balučio“ knygą, kuri kainuoja 1,50 dol., prikuria: „likutis“ nuo čekio 6,50 dol. „spauštuvės reikalams“. Taigi:

p. V. Meilus, Toronto, Ont. \$ 5,00 Nuoširdžiai dėkojame. Sp. B-vė „NL“.

NAUJAS JAV AMBASADORIUS MASKVAI

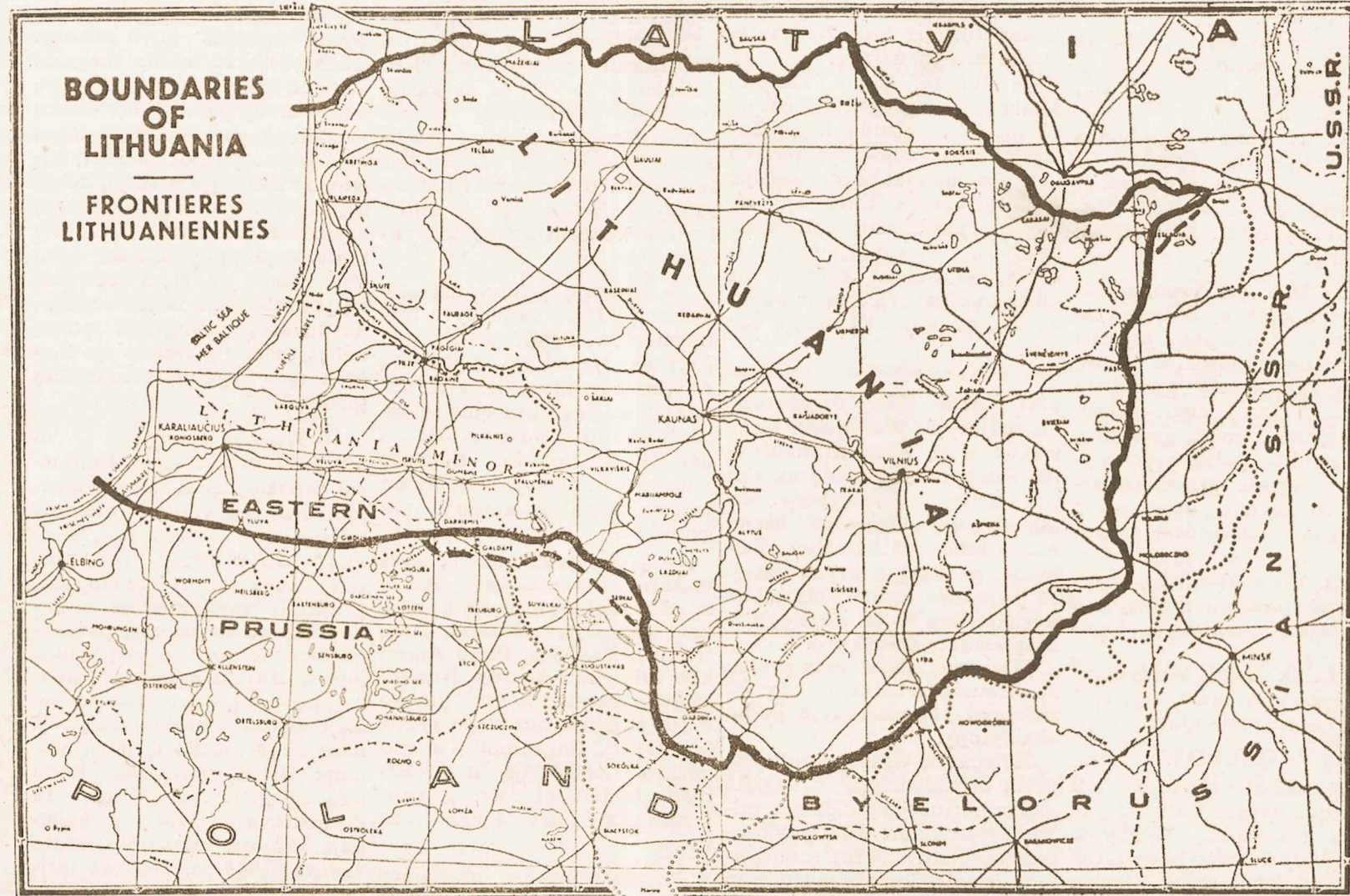
JIS GERAI PAŽISTA IR PABALTIO KRAŠTUS.

Jau pagal iš seno nusistovėjusią taisyklę, visame civilizuotame pasaulyje užsienio valstybės ambasadorius arba įgaliojtas ministeris yra persona grata tame krašte, kuriame jis akredituotas. Paprastai jis visur kur maloniai kviečiamas, visokios iškilmės, jam ir jo kolegoms rezervuojamos geriausios vietos, sudaromos palankiausios sąlygos aplankyti bet kurią krašto vietą, jei tik jis panori. Iš savo gi pusės užsieniečiai diplomatai stengiasi artimiausią susipažinti su to krašto žymesniais politikais, spaudos, meno ir pramonės žmonėmis ir palaikyti su jais kontaktą.

Visai gi kitaip yra Sovietų Rusijoje. Ten į kiekvieną užsieniečių, nors jis būtų ir ambasadorius, žiūrima vien tik kaip į snipą. Jei dar prieš Antrąjį pasaulinį karą užsieniečiai diplomatai Maskvoje turėjo kai kurių privilegijų, tai po šio karo ir jos atimtos ir jie faktinai pavertti lyg kalimais. Jiems uždrausta išvažiuoti toliau už Maskvos kaip 15 mylių, o paciamie mieste kiekvieną jų žingsnį seka keletas seklių, kai tik diplomatas išeina iš savo ambasados ar pasiuntinybės rūmų.

Tad nenuostabu, kad tik retas diplomatas gali pakęsti tokią aplinką ir ilgiau Maskvoje pasilikti. Štai jau nuo karo pabaigos pasikeitė keli JAV ambasadoriai Maskvoje. Šiomis dienomis prez. Trumanas paskyrė naują ambasadorių Georgą Frost Kennaną, kuris pakėcia buvusį ambasadorių admiralą Alaną G. Kirką. Kai praėjusių metų pabaigoje JAV spaudoj iškilo G. F. Kennano kandidatūra, kaip galimo JAV ambasadoriaus Maskvai, tai maskviškė „Pravda“ tuoju pa siskubino jį išklioti. Po to cia jau buvo manyta, kad Krem lūs tikrai oficialiai pasisakys prieš jį ir paprašys skirti koki kitą kandidatą. Bet nemažam nustebimui, kai oficialiai buvo pranešta Kennano kandida tūra, Višinskio ministerija at sakė, jog ji neturi nieko prieš Kennano paskyrimą. Ir naujas JAV ambasadorius netrukus išvyksta į savo tarnybos vietą.

Naujasis ambasadorius yra palyginti dar jaunas vyras, g mės 1904 m. vasario 16 d. Mil waukee mieste, Visconsino valst. Baigęs St. Johno Karinė Akademiją Visionsine ir Princetono universitetą, jis įstojo į užsienių reikalų minis terijos tarnybą ir ilgoją eilę metų buvo JAV pasiuntinybės Pabaltijo kraštams Rygoje sek-

Šis žemėlapis yra sudarytas specialiai Lietuvos sienoms išaiškinti. Ši kopija yra paimta iš „Aidu“. Prof. K. Pakšto stora vientisa linija apima tas dalis etnografinės Lietuvos, kurios sienos sutampa su tarp tautinių sutarčių pripažintomis Lietuvos valstybinėmis sienomis: su Latvija 1921 m., su Gudija 1920 m., su Lenkija Curzono linija 1919—1920 m., pietinė Lietuvos dalis, nusta tytoji 1945 m. Potsdamo lini jos vardu, žymi tą Rytprūsijų dalį, kuri dabar prijungta prie Leningrado apygardos, dabar laikomos apžiojusią Pabaltijo valstybes.

Brūkšneliais pažymėtos pa taisos, kurios reikalingos Lie-

ris Marshallas, kuriam stiprų Vienas iš jo dėdžių, taip pat išpūdį padarė vienas Kennano Georgas Kennanas, dar caristi išpėjimas apie agresyvius rusų mais laikais turėjo geros pro planus, atšaukė jį į Vašingto ną ir paskyrė naujai suorgani zuoto politinio planavimo sky riaus viršininku. Būdamas šioj vietoj, Kennanas parašė vieną straipsnį JAV uzs. reikalų mi nisterijos žurnale „Foreign Affairs“, prisidengęs Mr. X. slapyvardžiu, kuris plačiai nu skambėjo po visą pasaulį ir pa dėjo pagrindą naujai JAV po litikai sovietų atžvilgiu. Už tai bolševikai jo ir nemėgsta. Prieš kiek laiko Kennanas buvo pasi traukęs iš užs. reik. ministeri jos tarnybos ir buvo Fordo fon dacijos Rytų Europos fondo pirmininkas.

Vienas iš jo dėdžių, taip pat Georgas Kennanas, dar caristi mais laikais turėjo geros pro gos susipažinti su tuometine Rusija. Jis buvo parengęs pro jektą sujungti Maskvą su JAV tiesiogine telegrafo linija, kuri eitų per Sibirą ir Aliaską. Tam tikslui jis perkeliavo visą Si birą ir Aliaską, viso apie 5.000 mylių, daugiausiai šunų traukia momis rogutėmis ir grįžęs į Ameriką parašė anticarinę kny gą „Siberia and the Exile Sys tem“ („Sibiras ir trėmimų sis tema“). Gal būtų, kuomet nors sulauksim ir naujojo ambasa doriaus panašios knygos, nes Sibiras tebėra tas pats, o trė mimų sistema bolševikai šimte riopai padidino ir ištobulino.

MEDICE CURA TE IPSUM

(Atsakymas p. adv. Jer. Va laičiui dėl straipsnio „Advoka tas atsako advokatu“. Žiūr. „T. Ž.“ Nr. 10, š. m. III. 6 d.)

Gerb. p. Advokate,

Jūsų straipsnis, atspausdin tas T. Ž. Nr. 10 manęs nei kiek nenustebino, nes pagal nupasa kojimą tų asmenų, kurie Jus arčiau pažįsta ir apie kuriuos Jūs taip pat esate rašę, kitokio at sakymo ir nebuvo galima lauk ti. Tik vienas dalykas mano įsitikinimą apvylė, tai tikėji mas į tai, jog Tamsta iš viso panašiais Vlikiniais klausimais į ringą daugiau viešai nebepasi rodytė. Toks ilgas tylėjimas

neatsakant į mano straipsnį apie penkias savaites, davė pa grindo manyti, kad Tamsta bu vote smarkiai, net iki paraudi mo, kaip Jūs rašote, pritrenk tas ir daugiau jau kovos pirsi nių nebeapsimausite. Tačiau tos penkios savaitės, pasirodo, Jums buvo tikrai reikalingos atsigauti, išeinant į viešumą su Jūsų mėgiama „atvirais“ lai kais, kitiems sukelti juoko dėl tų „laiskų“ žemo, naivaus ir užgaunančio turinio. Tegutie Jūsų „laiskai“ ir būtų pa remti partiniais išrovakimais, tačiau tas vis dėlto dar neduo da Jums pagrindo ir teisės, p. advokate, mėginti savo kolegą naiviai ir netaktiškai užgauti, būk tai dėl neskaitymo spau dos, dėl visiško nenusimanymo politinėmis klausimais, dėl pa lyginimo prie isteriškos kaimo bobelės, dėl mano atgailos ir t. t. ir t. t.

Tokiu atsakymu, Mielas Co lega, Tamsta kaip tik įrodei, kad Jumyse tikrai nebuvo pil numoje prigijusios Lietuvoje įsigyvenusios teisininkų tradi cijos!

Tegu bus man leista kiek smulkiau atsakyti į Jūsų straips nį, panagrinėjant kiekvieną Jų sų punktą atskirai ir parodyti Jums, kiek daug ten yra tuš cios partinės ambicijos, netie sos ir naivumo.

1) Collega siejosi dėl to, kad tremties metai turėję nei giamos įtakos mūsų intelligen tam. Jie nebesidomį savo profesijomis, nieko nebeskaitą, nebeseką pasaulio įvykių nei kultūros vystymosi ir atsilieką nuo gyvenimo. Ir dar blogiau su tais, kurie visai nebesiorien tuoja net svarbiausiose mūsų tėvynės rūpesčiuose, kas tinka ir man.

Toliau: jeigu man būtų bu vę žinomi visi tie faktai, tai aš būčiau neprišnekėjęs nesamo nių ir neištates savęs viešai pa juokai! Man dar ir šiandien esą nežinoma, kad p. Lozoraitis siekiąs „šefystės“ galios ir t. p.

Na, Mielas Collega, šie virš pacituoti keli Jūsų sakiniai aiš kiai parodo, kokiame lygyje yra Tamstos politinė erudicija ir tolerancija! Šiais keliais sa kiniais Jūs tikrai išstatėte save viešai pajuokai! Jūsų nelaimai kaip tik tame pačiame „T. Ž.“ Nr. yra pranešimas, kad parti nis kromelis Vlike jau subraš kėjo ir jo centrinis šulas išvir to. Atseit susiprato ir išgirdo jau, kad „Vox populi-vox Dei“ ir galvoja paimti teisingą kur są mūsų paverptos tėvynės ir cautos labui. Manoma dabar atkreipti dėmesį į savo tautie čių pagėdavimus, manoma par tines rietenas ir nesutarimus Nukelta į 8 psl.

LIETUVOS SIENŲ PROBLEMA

V.

Karams pasibaigus (1422 m.), ypač nuo didž. kunigaikščio Kazimiero talkingų laikų (1440—92), vėl ėmė tame kai riamame Nemuno ir jo paupių plote kurtis gyventojų, keltis iš reliatyviai perpildytų vietų ir ėmė kurtis kaimai, kurių didelės daugumos atsiradimo laikas yra žinomas su vardais ir kitomis įsikūrimo aplinkybėmis. Šitai atėjo daugiau žmo nių iš Nemuno antros pusės į mažai dirbamus ir retai gyve namus plotus.

Visi, ir vokiečiai ir lietuviai, ir Bezzengerger'io - Toepen'o autochtoniškumo tēzės ir G. Heinrichaites - Mortensen n'o kolonizacijos teorijos šalininkai turi pripažinti, jog Mažosios Lietuvos gyventojų masė po reformacijos buvo lietu viai.

Kaip žinome, Bezzengerger'io lietuvių sodybų „kaimo kalnoupas“ linijoje ir jau žymiai vėlesniu laiku Boetticher'io, Tetzner'io ir Zweck'o nužymėtose lietuvių gyvenamojo plo to ribose nėra Karaliaučiaus srities. Tačiau ir toje srityje, kuri ilgiausiai išlaikė, be kitko, gryną baltų senprusių krau ją, yra buvę lietuviai. Kai kurių duomenų patiekia Rud. Virchow'as (23). Be kitko, nuo 1531 m. vienoje Karaliau čiaus bažnyčioje (Gross Hospital) buvo pastoviai laikomos pamaldos lietuviams. (35). Dar 17-tojo amžiaus pradžioje Karaliaučiaus lietuvių protestantų parapijoje buvo skaitoma apie 1600 lietuvių parapijiečių. (36).

17-tam amž. šiaurinės Sembos dalis buvo dar lietuviška. Kuršo-Neringos juostos pietinėje dalyje — yra žinių net iš 1777 m.-buvo laikomos lietuviškos pamaldos. Sakuiuose taip pat dar lietuviškai kalbėta. (37). O apie pačią Labguvą ga lima dar priminti, jog ten nuo 1563 m. klebonavo žinomas lietuvių rašytojas J. Bretkūnas ir sakė lietuviškus pamoks lūs. Piliškiuose, kaip ir Vėlavoje, 17-me ir 18-me amž., dar būta lietuvių. Tai patvirtino oficialūs šaltiniai. Kaip paro do iš 1638 metų „Recessus Generalis dar Kirchen-Visitation Instenburghischen und anderer Litauischen Embter im Herzogthum Preussen“, visoje Mažoje Lietuvoje ligi pat Vėla vos ir Šakių buvo laikomos lietuviškos pamaldos. (38).

Paskutiniu laiku apie Įsrutės sritį nedaug bebuv lietu viškai kalbančiųjų. Tuo tarpu 16-tojo amž. činčinkų są rašas ten parodo perdėm lietuviškus vietovardžius. (39). To dėl prūsų geografo C. Hennenberger'io iš 16-tojo amž. pa sakymas, jog Įsrutės apskrityje gyvena beveik vieni lietuviai „fast eitel Litauer“, yra teisingas.

Mažosios Lietuvos lietuvišką charakterį visada rodė ten gausi toponomastika. Ji yra charakteringa visame plote iki Priegliaus, Deimės ir Alnos upių. Nors vokiečiai, vykdydami germanizaciją per mokyklą, bažnyčią ir valdžios įstaigas, net lietuviškai skambančius vietovardžius buvo pakeitę į vokiš kas lytis, tačiau lietuviškojo žemės vardyno išdildyti nepa jėgė. Lietuviškai skambančių vietovardžių yra šimtai. Įdo mu, kad daugelį jų parodo tikrą menkai gyvenamos girios kultūrinimą, jos apgyvendinimą. Daugybė vietovardžių iš dalies nusako, kaip naturlandsaftas virto kultūrlandsaftu. Maž. Lietuvos istorija, kaip ir Suvalkijos, yra didele dalimi „miško iškirtimo istorija“.

Štai vienas kitas pazyzdys vietovardžių, atsiradusių ry šių su krašto kultūrinimu. Drauge daugumos nurodoma ir germanizuotoji lytis. Ne vienas vietovardis yra kilęs nuo vietinės miško ar medžio rūšies:

1. Beržkalniai (Berschkallen-Gross-Birken)
2. Eglininkai (Eggleningken-Lindengarten)
3. Lazdinėliai (Lasdinenhlen-Sommerswalde)
4. Papušyniai (Papuschien-Grauden)
5. Lazdėnai (Lasdehnen-Haselgerg)
6. Šilėnai (Schillehnen — prie Nemuno — Waldheide)
7. Šilėnai (Schillehnen — prie Pilkalnio — Schilfelde)
8. Šilai (Szillen-Schillen)
9. Šilkoja (Schillkojen-Anerfliess)
10. Šilupinkiai (Schillupischken-Fichtenfliess)
11. Giratiškiai (Gross-Giraatishken-Wartenhofen)
12. Žalgiriai (Schallirren-Kreuzhausen)
13. Turbūt pamiškė kilo tokie veitovardžiai:
14. Dinglankiai (Dinglauken-Alt-Dingelau)
15. Žemlankiai (Szemlauken-Rosberg)
16. Vanaglaukiai (Wanniglauken-Flakenreut)

Ryšium su šventom giriom ar vietom išliko tokie pava dinimai:

16. Did. Šventiškliai (Gross-Schwentischken-Schanzeort)
17. Pašventčiai (Paschvenschen-Wittenrode)
18. Šventainė (Schwentainen-Altkirchen)
- Charakteringi yra tokie vardai:
19. Blindgaliai (Blindgallen-Schneegrund)
20. Dringaliai (Drygallen-Drigelsdorf)
21. Jodgaliai (Jodgallen-Gruenhausen)
22. Žirgaliai (Schwirgallen-Muehlendorf)
- Lietuviškai skamba:
23. Galbrastai (Galbrasten-Dreifurt)
24. Pabalčiai (Paballen-Werfen)
25. Papelkiai (Popelken-Marthausen)
26. Užbaliai (Utschballen-Lindnershorst)
27. Užbaliai (Utschballen-Muehlenau)
28. Užupiai

Yra daug vietovardžių, atsiradusių ryšium su miškų iš kirtimu, jų eksportu. Tokios iškirstos, išreiktos, išdegintos vietos gavo sau atitinkamus pavadinimus:

29. Degučiai (Degutschen-Tegnerskrug)
30. Did. Skaisgiriai (Gross-Skaigiren-Kreuzingen)
31. Did. Trakiškiai (Gross-Trakischken-Hohenrode)
32. Trakai (Traken)
33. Išdegai (Ischdaggen-Branden)
34. Išlaužai (Ischlaudzen-Schoenheide)
35. Trakėnai (Trakehnen)
36. Trkininkai (Trakininkai)

Eksportui skiriamose miško vietose būdavo statomi pa statai, vad. „būdos“. Suvalkioj tokių vietovardžių, kurių šaknyje yra žodis „būda“, yra kėllasdešimt. Yra jų ir Maž. Lietuvoje. Pav.:

37. Budveičiai (Budweitschen-Adling-Grundhausen)
38. Budviečiai (Budwehten-Altenkirsch)

Smaliminkai, Smalėdunen, Teerbūde ir t. t. Primena, jog miškuose buvo varomas degutas.

Lietuviškieji vietovardžiai iš tiesų yra charakteringas lietuvių palikimas Rytprūsioje. Tos toponomastikos ypač daug Maž. Lietuvos upių, ežerų, balų, miškų ir laukų pa vadinimuose, nekalbant apie apgyventų vietų vardus. (Tos visos medžiagos čia nepateiksiu).

Bus daugiau.

Mažoji ir Didžioji — viena Lietuva.

PELNAS MAZOSIOS LIETUVOS TARYBAI.

Mažosios Lietuvos Tarybai jau perduotas (\$ 6.00) ir ateityje bus perduodamas pelnas, kuris bus gautas išplatinus Vo kietijoje Tremties leidyklos iš leista žinomąjį V. Mykoliaičio-Putino romaną „Altoriai Šešėly“. Gražiai į vieną tomą drobėje įraštos trys dalys kainuoja 4.00 dol. Taip pat Igno Semiaus „Kuprelis“, drobėje įraštas viename tome, kainuoja 2.00 dol. ir Vytauto Alanto naujasis romanas „Pragaro Po-svaistės“. Romane gausu spal-

vingių scenų, netolimo meto iš-gyvenimų. Šio naujojo roma-no 433 psl. tomas, įraštas dro-bėje, kainuoja 3.50 dol.

Visa skirtoji už išplatini-mą nuolaida, atskaičius smulkutes pašto išlaidas, skiriama ML 1arybos leidžiamai spaudai — Keleiviui ir Unsere Stimme (Mūsų Balsas) — paremti. Mi-nėtasis knygas ir MLT leidi-nius galima gauti šiuo adresu: Jonas Čėsna, 212 Illinois Ave., St. Charles, Ill., U. S. A.

BALSAS IŠ VOKIETIJOS SENELIŲ PRIEGLAUDOS.

Šis balsas iš Vokietijos Va-zelio senelių prieglaudos, Bri-tų Zonoje šį veimtelė prie-glauda yra didžiausia visoje Vo kietijoje. Ji turi prigludusį 17 tautybių, viso per 900 as-menų. Tarp to tautų babilio, lyg paskendę svetimųjų jūro-ję, gyvename 85 senukai bei ligoniai lietuviai. Siame skai-ciuje 14 asmenų iš Mažosios Lietuvos. Jų padėtis galima sa-kyti liūdniausia iš visų lietu-vių. Jokios paramos negauna iš šalies, nes neturi nei gim-i-nių, nei prietelių užjūryje.

Būtų labai pravartu jų su-niuką padėti susvelninti. Že-miau paduodu asmenų sąrašą, kurie jokių paramų iš šalies ne gauna:

1. Juraitienė Ona, 65 m. iš Silutės.
2. Cepaitienė Marija, 73 m. iš Silutės
3. Povilaitienė Uršulė, 77 m. iš Silutės.
4. Skuys Marija, 78 m., iš Klaipėdos.
5. Skisgaitytė Agnė, 72 m., iš Klaipėdos.
6. Siušeis Augustas, 70 m., iš Melnragės.

JAUNIMAS REIKALINGAS PAGALBOS.

Viemtelė laisvame pasaui-je išskusi tikrai lietuviška yra vasario 16 gimnazija, Diep holze. Be to, Vokietijoje veikia dar 9 lietuvių pradžios ir vargo mokyklos. Tose mokyklose mokosi 323 lietuviai. Gimnazijos bendrabutyje dabar yra 50 mokinių.

Vieno mokinio išlaikymas bendrabutyje mėnesiui kainuo-ja per 80 DM, kas sudaro 20 dolerių. Dėka nenuilstamų mū-sų mokyklų rėmėjų ir talkinin-čių, iki šiol pavyko išlaikyti gimnaziją ir visas mokyklas, veikiančias. Paskutiniu metu, iš užjūrio plaukiančios tam tiks

7. Juodžiamienė Ona, 60 m., iš Klaipėdos (paraližuota).
 8. Užlaitienė Adelė, 78 m., iš Klaipėdos.
 9. Gorkė Mikas, 77 m., iš Gurgždų-Silutės.
 10. Vasvilenė Joana, 70 m., iš Smalininkų.
- P. L. B. Vaseio Apylinkės V-bos sekretorius (pas) St. Motūzas.
- Visiems antrašas: (23) Va-zel (Oldb.) D. P. Altersheim, Germany.

M. L. B. D-jos V-ba, skelb-dama spaudoje šį laišką, pra-šo mielus tautiečius atjausti siuos nelaiminguosius ir paleng-vinti jų taip liūdną gyvenimo saulėlydį. Būtų labai gražu, kad atsirastų tokių geradarių kurie sutiktų paremti po vie-ną iš tų sąrašė paskelbtų as-menų nuolatinę globon, jiems pasiūnciant retkarčiais siunti-nėlių.

Jeigu tokie atsirastų, labai prašome pranešti mums, kad galėtumėm paskirstyti šelpi-ma.

M. L. B. D-jos Valdyba.
5155 Bourbonniere, Ap. 6,
Montreal, Que.

Iš visur ir apie viską

— Atrastas dar vienas senų šv. Rašto rankraščių pundaš Mirusios jūros apylinkėse. Pir-miausiai buvo pastebėta, kad pasirodė senų rankraščių rinko-je mažų pergamento šmotelių. Juos nuofotografavus infra — audonaisiais spinduliais, pasi-rodė čia užrašytos šv. Rašto ei-utės. Su nemažu vargu ang-lų mokslininkui Hilding, kuris yra senųjų direktorių Hase-mitų karalystėje, pavyko rasti urvą, iš kurio tie rankraščiai kyla. Tas anglas, padedamas vieno domininkono mokslininko iš Jeruzalės, tiria skylę, ku-ioje rado didelių brangenybių. Manoma, kad radinys yra iš antro šimtmečio po Kristaus. Rastuose rankraščiuose yra Evangelijų ir kitų N. Testa-mento knygų užrašų.

— Tėvas Alfeo Emaldi, Ksaverų Kongregacijos narys, 25 metus išmisionieriaęs Ki-nijoje, buvo raudonųjų areštuo-tas. Komunistai norėjo kad jis išduotų vardus tikinčiųjų ki-niečių, pasilikusių ištikimais bažnyčiai. Prisiminęs savo ne-drąsą, skutimuisi britvele jis nusiprovė liežuvį, kad ir kanki-namas, neišduoti tikinčiųjų var-dus.

pėsi ir lietuviškas organizaci-jas, užjūryje, prašydama kiek-vienos iš jų apsimti nuolati-nai išlaikyti nors vieną mokinį bendrabutyje. Į šitą atsišauki-mą atsiliepė „Danavos“ Meno Ansamblis. Ansamblio išlai-kymui pedagogų taryba pasky-rė pirmosios klėsės (Ansamblio pagedavimu — muzikalią) mo-kinę Danutę Ošurkaitę.

„Danavos“ ansamblis pralau-zė pirmuosius ledus, bet dar 89 mokiniai bendrabutyje jieško išlaikytojų!

Kviečiame visas pasaulio lie-tuvių organizacijas, draugijas ir sambūrius ir tą didžiąją tal-ką. Neleiskime žūti paskuti-nioms lietuviškoms mokyk-loms ir neištūmkite mūsų bran-gų jaunimą į svetimųjų mo-kyklas — nutautėjimui.

Mes nekantriai laukiame jus atsiliepiant, šiais adreais:

- 1) PLB Vokietijos Krašto Valdyba (Litauisches Zentral-komitee) (20a) Hannover-Kle-efeld, Hegelstr. 6, Germany, arba tiesiog;
- 2) Lietuvių Vasario 16 Gimnazija (Litauisches Gmnasium) (23) Diepholz — Am Flug-platz, Germany.

Tėvo Emaldi žygiu komunis-tai buvo nusteibtinti, ir sekan-čią dieną įsakė, kad būtų išva-rytas iš Kinijos. Dabar ilsisi Parma, Italijoje, savo kongre-gacijos namuose.

— Šiomet gegužės ir birže-lio mėn., šv. Petro Bazilikoje, Pop. Pijus XII-as pakels į pa-laimintųjų skaičių Rosą Vene-rinį, Gerų Darbų Ordino stei-gėją; Raphaelą Mariją, šv. Šir-dies Tarnaičių steigėją; Bertilą Boscardin, šv. Daratos sese-rų vienuolę, ir kun. Antonio Maia Pucci, priklausantį prie Marijos Tarnų kongregacijos.

— Žymaus vokiečių komu-nisto žmona, kurios vyras pate-ko į Rusijos koncentracijos sto-vyklas ir dingo be žinios, padavė pareiškimą rytų Vokietijos ministeriui pirmininkui, kad sutinkanti atvykti su paskaito-mis apie komunistinį režimą. Ruber-Neuman taip pat yra il-gesnį laiką kalinta sovietų ka-lėjimuose, o karo metais buvo grąžinta Vokietijon ir toliau kalinta koncentracijos stovyk-lose.

— Kiniečių piratai užpuolė Tolimųjų Rytų vandenysse britų laivą „Wing Sang“ ir iš jo pagrobė amerikietį diplomata Edvard Stansburg ir laivo ka-pitoną, už pagrobtuosius reika-laudami nurodytoje vietoje pa-dėti 10.000 dolerių. Išpirkos pinigų padėjus reikalaujamon vieton, netrukus atsirado pa-grobtieji.

— JAV apmokomi 41 kraš-to kariai. Nemaža karių apmo-komi iš Tolimųjų Rytų kraštų, kaip Japonija, Formosa, Aus-tralijos, Kanados, Pietų Ameri-kos valstybių, Šiaurės Atlanto Pakto valstybių ir tt. Apmoko-mųjų skaičius tuo tarpu siekia 8000 vyrų. Supažindinti su mo-derniąja strategija ir moder-niais ginklais, tie kariai grįš in-struktoriais į savo kilmės kraš-tus.

— Moderniosios medicinos žinovai aiškina, kad pyktis ir pavydas ypač neigiamai atsi-liepia į organizmą ir tampa fi-zinių negalavimų priežastimi. Nesivaldantieji pyktyje ir pa-vyde pirmiausia pajunta kepe-nų ir vidurių negalavimus.

— Siuvamosios mašinos iš-radėjas I. M. Singer turėjo ke-lias žmonas ir paliko žinomų vaikų ne mažiau, kaip 24. Dau-gumo tų vaikų jis susilaukė iš nelegalių žmonių. Vien tas ro-

Lietuviai visur

* Pirmojo pasaulinio karo metu Buenos Aires dienraštyje „La Prensa“ paskelbta pirmu-ninė Lietuvos Nepriklausomy-bės Deklaracija. Tai trumpu-tis tekstas, pasakantis, kad lie-tuvių tauta nenori nieko bend-ro turėti su Rusija. Tą skelbi-mą parašė ir savo kukliomis išlaidomis apmokėjo knygnešys Pauga, apie kurį Dr. J. Šliu-pas sakydavo: „Duokite man simtą Paugų ir aš jums duosiu nepriklausomą Lietuvą“. Ar-gentinon jis atvyko vėliau už Višteliauską ir čia varge mirė, palikdamas ir savo archyvą tū

io sulenkėjusio kunigo žinioje. Jo paskelbimas pasiekė Petro-gračą ir Argentinos u. r. minis-teriją ir „La Prensa“ turėjo aiš-kinsis...

* Dail. S. Pacevičienė ir Pa-cevičiūtė ruošia savo kūrinių parodą, kuri įvyks Barberini rūmuose, Romos centre. Žur-nalas „Giovani“ kalėdiniame numeryje išidėjo dail. Pacevičienės tapyto paveikslo „Už-gimimas“ nuotrauką. Laikraš-tis atsiliepia labai šiltai apie dailininkę ir lietuvių tautą.

* Dr. Antanėlis paskirtas op-tometrijos profesorium į Mas-sachusetts College of Pharma-cy ir optometrinės klinikos di-rektoriu.

* Šiomet medicinos studijas Šveicarijoje baigė med. d-ro laipsniais J. Pečiulionytė, J. Ste-ponavičius ir Žukauskas.

* Sausio 20 d. šv. Kazimie-ro parapijos Los Angeles su-sirinkime buvo išrinktas nau-jas parapijos komitetas: pirm. P. Žukauskas, sek. A. Dabšys ir adv. J. Petraitis, nariais, išd. D. Slenis, nariais — V. Prižgintas, P. Barkauskas, E. Butkus, J. Kiškis, P. Gražys, Wm. Dudor.

Parapijos klebonu yra kun. Jonas Kučinskas ir asistentu Vac. Silauskas. Parapija, pasi-stačius naują bažnyčią, dabar turi ir salę.

* Venecuelos liet. bendruo-menės Centro Valdyba: Inž. Vladas Venckus — pirm., J. Bieliūnas — vicep., A. Diržys — sekr., Dr. P. Neniškis — išd., K. Lepšys — narys; ad-resas: inž. Vladas Venckus, Ave Alayon No. 6, Maracay, Edo. Aragua, Venezuela. Gar-bės Teismas: Dr. A. Vabalas — pirm., Inž. S. Jankauskas — nariai. Kontrolės komisija: F. Grosas — pirm., Dr. V. Zubie-nė — sekr., M. Zupkus — na-rys.

* Vokiečių spaudoje pasiro-dė aprašymų apie lietuvių, susi-tuokusių su vokiečių aukštų valdininku, Miunchene enan-čių aukštas pareigas. Jo žmo-na, reto gražumo moteris, norėdama dėl gimdymo nustoti grožio, vyrui nudavusi laukian-ti kūdikio, o faktiškai tebuvęs vaidinimas. Tokiu būdu ji du kart vyra apgavo, nupirkdama svetimus vaikus ir sakydama pagimdžiusi. Vokiečių teismas porą išskyrė.

Zemės ūkis bolevikų okupuotoje Lietuvoje

JUOZAS AUDENAS

f) Kolchozų inventorius ir gamyba.

Pavaizdavę keletą faktų apie kolchozų organizavimą, admi-nistravimą ir darbų eigą, prie-jome prie svarbiausiojo klau-simo prie gamybos. Gamyba, jaukų derlius, gyvulių ir vaisių prieauglis yra svarbiausieji ūki ninkavimo rodykliai.

rugių — 5,75 kvintalus iš 2,5 acres (1 ha). bulvių — 50,00 kvintalus iš 2,5 acres (1 ha).

Tuo tarpu laisvoji Lietuvoj, ūkiai davė vidutinį derlių tokį: savarankiai vedami valstiečių

- 1939 m. — 12,7 kvintalus iš 2,5 acres (1 ha) rugių, 116,0 kvintalus iš 2,5 acres (1ha) bulvių
- 1938 m. 11,8 kvintalus iš 2,5 acres (1 ha) rugių, 114,0 kvintalus iš 2,5 acres (1ha) bulvių
- 1937 m. 11,9 kvintalus iš 2,5 acres (1 ha) rugių, 136,0 kvintalus iš 2,5 acres (1ha) bulvių.

Palyginę šiuos derlius ma-tome, kad vidutinis visos Lie-tuvos derlius buvo daugiau kaip dvigubai didesnis už pa-čio geriausiojo kolchozo dabar-unį derlių.

Šitas kolchozas, susidedantis iš apie 2800 acres (1119 ha) žemės, 1950 m. vėliau jis dar buvo padidintas, 1950 m. pra-džioje turėjo gyvulių: 105 kar-ves ir veršius, 152 kiaules, 48 avis, ir 100 vištų. Reiškia kiek-vienam 250 acres (100 ha) že-

Toji pati bolševikų leidžia-moji Lietuvoje spauda, paduo-da duomenų, apie kai kuriuos kolūkius, iš jų nesunkiai gali-ma pasidaryti ir platesnių iš-vadų.

1950 m. Šiaulių rajono pava-zautas pavyzdiniu, Gegužės Pirmoji kolchozas davė tokius derlius:

mės tenka: 9 karvės, 13 kiau-tučių, 4,3 avys ir 9 vištos.

Kolchozas Minija susideda us iš apie 1000 acres (400 ha) žemės turėjo 5 karves, 3 kiau-les, 1 avį ir 40 triušiu. Reiškia, kad kiekvienam 250 acres (100 ha) žemės tenka: 1,25 karvės, 0,9 kiaulės, 0,25 avys.

Šiuos duomenis turime paly-ginti su tuo, koks gyvulių skai-čius buvo laisvajame Lietuvos ūky, pav., 1938 m. kiekvien-a-m 250 acres (100 ha) žemės.

Laisv. Liet. ūky aivių — 31 Kiaulių — 28 Karvių — 29

Minijos kolch. 9 13 4,5

Šiaulių kolch. 1,25 0,9 0,25

Kituose kolchozuose su gy-vuliais yra dar blogiau. Bol-ševikų leidžiamas laikraštis Tiesa, 1950 m. lapkričio 2 d. taip rašo: „... Nežiūrint visų užplanavimų ir gyvulių patvir-tinimų čia smarkiai sunykusi gyvulininkystė. Iš esančių ra-jone 111 kolchozų, 35 visiškai nelaide gyvulių, 45 kolchozai neturi kiaulių, 59-se kolchozuo-se nėra avių, kaikurie neturi nė paukščių“.

Šitie pačios sovietinės spau-dos parodyti duomenys atiden-gia mums visai sunaikinto Lie-tuvos žemės ūkio vaizdą. Jei turėtume viso krašto tikruo-sius ūkio duomenis, vaizdas būtų dar baisesnis.

g) atlyginimas už darbą kolūkiuose.

Kolchozas yra ūkiškai ir ad-ministraciniai savarankus vie-netas suorganizuotas kooper-atiniais pagrindais. Visi kol-chozo gyventojai yra lygiatei-siai jo nariai ir valdytojai. Ką kolchozas turi, ką jis pagami-na, viskas yra visų. Viskas mū-sų, nieko mano. Tačiau, kad visi eity valgyti į vieną virtu-ve, kaip tatau yra kariuomenėje ar darbo vergų stovykloje, taip dar nėra. Kiekviena šeima mai-tinasi atskirai savarankiai. Mai-tinasi tuo, kas jai lieka ir kas jai atiduodama iš tų gėrybių, kurias pats kolchozas pasiga-mino. Todėl jojių atlyginimo normų iš anksto nėra numaty-ta ir kiekviena kolchoze at-lyginama kitokiomis normo-mis, žiūrint kokie yra išteklų likučiai. Pav., Marijampolės rajone, kalcheze „Naujoji Va-ga“ buvo atlyginama po 6 kg apie 13 svarų rugių ir po 2,50 rublio už darbo dienos normą.

Vidutiniškai kiekvienas kolcho-zininkas dirbo 150—200 die-nų. Už tai galė metų gavo po 12 kvintalų grūdų ir po 375—500 rublių.

Skaitoma, kad toks vieno kol chozininko metinis atlyginimas prilygtų vidutinio valdininko mėnesinei algai.

Vinco Morkūno šeima iš 4 darbingų žmonių kolchoze „Ly-gumai“ 1949 m. už vienerių metų darbą gavo tokį atlygini-mą: 31 kvintalą rugių, 100 kg, t. y. 220 svarų cukraus, 3 to-nas pašarų ir 2000 rublių.

Dažnai pasitaiko, kad atida-vus valstybei duoklę, atlyginus MTS už patarnavimus, patiems kolchozininkams mažai kas be-lieka. Tuo jie prašo vyriausy-bės išduoti jiems maistą avan-su. Gautą avansą turi grąžinti iš ateinančių metų derliaus.

Kolchozas „Tarybų Lietu-va“, išpildęs planą ir netekęs jokio pertekliaus, gavo avan-so po 2 kg rugių ir kviečių už kiekvieną dienos darbo normą. Kolchozas „Ažuolas“ gavo avanso po 1,5 kg. žirnių už kiek vieną dienos darbo normą.

Čia reikia pažymėti dar tai, kad darbo dienos norma, nėra lygu darbo dienai bendrai. Dar-bo dienos norma yra nustatyta norma, kiek žmogus per die-ną turi padirbti. Jei jis tos normos neišdirba, jis negauna pilno atlyginimo. Kitas dirb-damas per dieną gali teišdirbti tik pusę dienos normos ir už-tai jam mokama tik pusė atly-ginimo normos.

pastaba. Visi apie kolcho-zus šiame rašte nurodytieji duomenys yra paimti iš pa-čios Sovietų spaudos išlei-džiamos Lietuvoje 1950 m. liepos-spalių mėn. jei tekste

nenurodyta kitaip.

2 pastaba. 1 hektaras turi 2,471 acres, bet dėl skaičių supaprastinimo paimta 2,5 ac-res. Duotieji rašte skaičiai hektarais yra tikri, o acres apytikriai.

5. Išvados.

1. Sovietų Sąjungos bolševi-kų valdžia yra ištikima komu-nistinei dogmai, sakanciai, kad **privatinė gamybos priemonių nuosavybė** esanti pagrindinė blogybė socialiniame žmonių sugyvenime.

1917 m. tuojau į savo rankas paėmę valdžią, bolševikai Ru-sijoj pradėjo nacionalizuoti vi-soki žmonių turtą. Tas proces-sas ėjo per visus revoliucijos metus, jis varomas ir toliau da-bar užimtuose kraštuose.

1940 m. bolševikai okupavę Lietuvą, pirmiausia sulaukė vi-sus indėlius bankuose ir nie-kam jų nebeišdavė. Konfiska-vo visus vertybių popierius, na-cionalizavo visą prekybą, pra-monę, miestų nekilnojamosius turtus, laivus ir visą žemės ūkį. Visas šias gėrybes ir žmo-nių turtą pavertė valstybės nuo-savybe. Tuo pačiu visus gy-ventojus atpalaidavo nuo prie-volių skolas mokėti, nuo turti-nių santykių šeimoje ir bendrai visame civiliniame gyvenime. Žmonėms liko smulki namų apyvokos nuosavybė.

Paskelbus turtų nacionali-zavimo nuostatus, visų turtų ir įmonių savininkus atpalaidavo nuo pareigų tuos turtus ar įmo-nes administruoti. Išimtyb bu-vo paliktos nedidelių ūkių ir smulkių namų savininkams. Buvę turtų savininkai arba, kaip neištikimi buvo suimami, rie atliks su visais kitais atsi-darbo valstybėje. Valstybė pa-

ėmė ne tik nuosavybėn, bet ir tiesioginai valdyman turtus, bankus, prekybos ir pramonės įmones. Valstybė pati pradėjo ukininkauti, o asmenys netekę savo turtų ar verslo įmonių, tapo valstybės samdiniais, bet kurioje viešojo ar neviešojo gy-venimo šakoje.

Nuosavybės panaikinimas la-bai skaudžiai atsiliepė į Lietu-vos žemės ūkį. Pats žemės na-cionalizavimas Lietuvos ūkinin-ko galutinai dar nepakirto. Jam dar buvo paliktas ūkis dirb-ti ir naudotis. Būdamas prisi-rišęs prie savo žemės, namų, gy-vulių ir prie visos aplinkos, Lietuvos ūkininkas dirbo ir ga-mino iš baimės ir iš reikalo bei papratimo. Jis žinojo gerai, kad jo pragyvenimas yra tik-tai toje žemėje, nors toji žemė jau nebe jo, o valstybės.

Didžioji Lietuvos ūkinin-kams tragedija atėjo tada, kai jie buvo galutinai verčiami at-sisakyti nuo gyvulių, laukų ir inventorių ir juos atiduoti kolchozų kolektyviniam nau-dojimui. Keli desėtkai ūkinin-kų šeimų turėjo suvaryti į vie-ną vietą visus savo gyvulius, sugabenti visą inventorių ir jais bendrai naudotis.

Ūkininkai geruoju į kolcho-zus nėjo, bet jie buvo priversti susitarti ir sutikti dirbti kolektyviai. Jie išsirikndavo kolcho-zo administraciją, o patys tap-davo samdiniais. Dar blogiau, negu samdiniais. Samdinyš ži-no, kiek jis per metus uždirbs, tuo tarpu kolchozininkas nieko nežino, ką jis gaus už visų mėtų darbą. Jis tik žino, kad teks dalintis tais likučiais, ku-rie atliks su visais kitais atsi-

Bus daugiau.

Moksio-technikos naujienos

NAUJAS PAGALBINIS KARO GINKLAS.

Ateities kare svarbiausiu pa lėktuvai turi 600 mylių greičiu gali būti per valandą. Priešais atiti amerikiečių išrasta elektrominė skaičiavimo mašina trumpai vadinama „computer“ — net 1500 mylių greičiu per valandą. Tokiu greičiu skrendant lėktuvams ar raketoms žmogaus smegenys nebegaali atlikti reikalingo skaičiavimo ir laiku reaguoti — paleisti ugnį. Tai atlieka elektrai. Skaičiuotojas automatiškai išskaičiuoja: atstumą, pakilimo augstį, kryptį ir greitį, atmosferos įtaką ir trajektoriją į taikinį iš stovinčios arba judančios padėties. Šie visi duomenys turi būti nuolat perduodami ir ugnies kontrolės aparatą ir išlaikomi tiksliai nuolat besikeičiant elementams. Taigi skaičiuotojas automatiškai nudaik ginklus ir paleidžia ugnį laiku.

Pirmasis skaičiuotojas buvo amerikiečių pastatytas labai didelis, užėmė visą kambarį ir kainavo milijoną dolerių. Šių dienų karo reikalams skaičiuotojas yra vidutinės pakavimo dėžės dydžio ir kainuoja ketvirtą milijono dolerių. Turi 1500 — 2000 radijo lempučių. Šie skaičiuotojai yra imontuodami į U. S. A. sprausminius karo lėktuvus, todėl Korejos kare amerikiečių lėktuvai oro kovoj yra pranašesni net už geresnėms turėjo greitį 300 mylių per valandą. Šių dienų karo sprausminius lėktuvus. Yra

Skaičiuotojas automatiškai išskaičiuoja duomenis, reikalingus bombardavimui ar taikinį apšaudymui ir automatiškai paleidžia ugnį arba atlieka bombardavimą, ar raketų iššovimą. Visos šios operacijos turi būti atliktos per šimtą ar ba net per tūkstantą sekundės dalį, daug greičiau, daug tikliau negu tai gali atlikti žmogaus smegenys.

Antrojo pasaulinio karo lėktuvai turėjo greitį 300 mylių per valandą. Šių dienų karo sprausminius lėktuvus. Yra

tikima, kad rusai dar neturi savo lėktuvuose tokių skaičiuotojų. Tačiau rusai yra pagėjęs dirbti radarą. Tai rodo jų priešlėktuvinės artilerijos ugnies tikslumas Korejoje. Matomai yra pasinaudoję, kaip pavyzdžiais, antrojo pasaulinio karo metu iš U. S. A. gautais radaro aparatais. Radaras daugumoj yra anglų išradimas, nors ir vokiečiai antrojo pasaulinio karo metu turėjo savo radarą, bet sąjungininkai buvo su radę būdą vokiečių radaro veikimą neutralizuoti. Mokslininkai galvoja, kad šalis, kuri turės galimybių masiškai gaminti radarą ir skaičiuotojus, daug naudos turės iš to būsime kare.

NAUJIEJI VAISTAI

19 metų amžiaus olandas Abe Klaeyen atvykęs prieš keturis metus į Kanadą, viena ne nelaimingame atsitikime buvo sužeistas. Cemento maišytojo piltuvą jam užkrito ant nugaros ir sutriuškino nugarą. Jo kūno apatinė dalis buvo suparalizuota.

Gdytojai tikėjosi sutvarkyti jo sužeidimus taip, kad jis galėtų sėdėti kėdėje ir mokintis kokio nors amato arba biznio.

Po kelių ligoninėje buvimo savaitių, išsivystė užsikrėtimas, kuris jokiais vaistais negalima buvo pašalinti. Ligos sukėlėjas buvo atsparus penicilinui, aureomicinui ir kitiems vaistams. Gdytojai tada prisiminė, kad Dr. Frank Meleney iš Columbijos universiteto daro bandymus su naujais vaistais — bacitracinu.

Dr. Meleney greit atisuntė tą vaistą. Po 26 dienų gydymo tas užsikrėtimas buvo pašalintas. Abe Klaeyen dabar ianko Toronte Lyndhurst Lodge, kur mokysis amato.

Spaudos vėjus bus sėkmingas kai kiekvienas skaitytojas suras po naują skaitytoją.

VEDA SKTN. INŽ.J. BULOTA.

SLIDĖMIS KANADOS KALNŲ PASLAITĖMIS.

Ano sekmadienio rytą Windsor'o stotyje susirinko būtelis lietuvių skautų vyčių ir tai dienai vadovas kanadiečių skautas Maurice da Silva c. c. Neužilgo, prisikimšus skautų, slidžių ir mantos pskt. Naginonio mašina, švilpė gražioju Montreal — St. Agathe plentu. Dar keli posūkiai ir jau St. Adele stotis, o iš čia, su šimtais kitų slidniukų, traukiniu sniokščiam šiaurės link. Sakytum, kad esi Utena - švenčionys - Vilnius traukinyje: kalneliai, staigios pašlaitės, tai eglėnėlis, tai beržynėlis ar vėl žemai, toliau klonis su užpusytu upeliu. St. Agathe. Išlipame. Gražiai išpuoštas arkliais su atvertais meškų kailiais poriniai vežimai siūlosi mums į pagalbą. Diena aukštinė: nei debesėlio, nei vėjelio, virš kaminų dūmų stulpai tiesūs, kaip nendrės išnyksta dangaus mėlyne, sniegas gurgžda po kojomis. Šiltas kavos puodukas ir po „šunelį“ pasitpirinę, pasukam pro gražią bažnyčią ir štai slidininkų kalnas su judančia į viršų virve.

Išsiričiuojame pašlaitėje: kryptis St. Adele. Maurice da Silva slidžiū pasima, jį seks Bulota, o paskiausiai, prižiūri „išvestus iš rikiuotės“, slidžiū Naginionis. Apsukę keius daržus ir perlipę keletą spygliatvorių, surandame ir pirmuosius garsiojo slidininkų tako ženklus. Įvairių sporto klubų aiškiausiose vietose iškabinotos įvairiaspalvės skardutės lydės mus iki St. Adèle, neleidamos mums pasiklysti.

NAUJIENOS

PIRMAS IR DIDŽIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRASTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajiešojimus ir jų atsisaukimus į savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsisaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRAŠYKITE NAUJIENAS STANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9.00, pusei metų \$ 5.00; Chicagoje \$ 10.00, pusei metų \$ 5.50; užsienyje \$ 11.00, pusei metų \$ 5.50.

Adresas: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., U. S. A.

AR JAU SKAITAI?

MODERNIŠKĄ ILIUSTACINĮ PASAULIO LIETUVIŲ MAGAZINĄ.

METINĖ PRENUMERATA \$ 3.—
VISUOSE KRASTUOSE. LEIDYKLOS ADRESAS
9204 S. BROADWAY LOS ANGELES 3,
CALIFORNIA, U. S. A.

AR ŽINOTE KĄ RAŠO

„KELEIVIS“

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti keikia, bet visi mėgsta jį skaityti?

„KELEIVIS“ žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės skelbti.

Žmonių mulkintojus ir apgavikus jisai lupa be jokio pasigailėjimo.

Be to, jame rasi visokių patarimų, gražių cilių, įdomių paveikslų ir žinių iš viso pasaulio.

Didelio formato, 8 puslapių, graži, lengva kalba.

Kaina Kanadoje \$ 3,50 metams. Pusmečiui \$ 1,75.

Parašykite ir paprašykite vieno egzemplioriaus pasižiūrėti. Gausit nemokamai.

KELEIVIS

636 BROADWAY, So. BOSTON 17, Mass., U. S. A.

Pasaulio lietuvių karių mėnesinis žurnalas

KARYS

išcina didelio formato, gražiai iliustruotas, duoda daug įdomios medžiagos.

Redaguoja ir leidžia: kpt. S. Urbonas, B. Aušrotas, S. Butkus

Prenumerata: metams 4 dol., atskiro nr. kaina 45 ct.

Adresas: Karys, 156 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y., U. S. A.

toma aiški ugninga šviesa.

— Aš manau, jūs esate pora, kuri mylite vienas kitą? — paklausė velnias.

— Taip, labai, — atsakė dama ir meiliai pasižiūrėjo į Johnsoną.

— Tai tada yra šis kelias. Gal malonėsite mane pasekti? — Jie paėjo kelis žingsnius iš turgavietės į tamsią gatvės pusę. Virš nešvarių, riebių durų kabojo senas, sudužęs žibintas. — Prašau, tai yra čia. — Jis atidarė duris ir atsistojo diskrečiai užpakalyje.

Jie įėjo. Riebi, pataikaujanti velnienė, stambia krūtine ir violetine pudra, uždėta aplink barzdota burna, pasitiko juos. Sunkiai kvėpuodama, ji gudriai šypsojosi ir spokėjo į juos savo malonėmis, lyg karoliai, akimis. Aplink ragus ant kaktos ji buvo susukusi pluošteliais plaukus ir perrišusi juos siauru melsvu kaspinu.

— Jūs esate ponas Johnson ir mažoji dama? Gal malonėsite nueiti į aštuntą numerį? — Ji padavė jiems didelį raktą. Jie užlipo tamsiais, nešvariais laiptais. Buvo slidu ir jie turėjo lipti du aukštus. Tai buvo vidutinio dydžio, tvarkingas kambarys. Viduryje buvo stalas, apdengtas nešvaria staltiese. Prie sienos stovėjo lova, kurios paklodės buvo išlygintos. Jiems atrodė čia gražu. Jie nusivilko savo apsiaustus ir pasibučiavo. Pro kitas duris tyliai įėjo vyras. Jis buvo apsiirgęs kaip patarnautojas, bet jo eilutė buvo švari ir baltų marškinių priekis aiškiai švietė kambario prieblandoje. Jis vaikščiojo tyliai, nesukeldamas jokio garso, mechaniskais, kaip transe, judesiais. Jo veido žvilgsnis atrodė akmeninis ir akys žiūrėjo tiesiai prieš save. Jis buvo mirtinai išbalęs, su kulkos žaizda smilkinyje. Jis šiek tiek pašvarino kambarį, nušluostė praustuvą ir sutvarkė miegamąjį porceliano įrankius. Jie nekrepė į jį jokio dėmesio, bet kai šis norėjo išeiti, Johnson pasakė:

— Mes norime vynu, atnešk pusę butelio Madeiros. — Vyras nusilenkė ir išnyko.

Johnson nusivilko švarką ir liemenę. Mažoji dama pasakė:

— Nenusirenk, jis — grįžta.

— O, tokioje vietoje, kaip ši, tai nieko nesudaro. Nusivilk savo drabužius, brangioji. — Ji nusivilko suknelę, ketiškai pasitraukė kelnaites ir atsistojo ant kelių. Tai buvo puiku.

— Pagalvok, — šnibždėjo ji, — sėdėti čia kartu, tu ir aš, vieniši, ir tokia keista, romantiška vieta. Taip poetiška, aš niekad tai nepamiršiu. . .

— Mano saldžioji, — tarė Johnson, bučiuodamas ją lėtai.

Vyras vėl įėjo tyliai. Jis mechaniskai padėjo taures ant stalo ir įpylė vynu. Lempos šviesa apšvietė jo veidą. Jame nebuvo nieko nepaprasto, išskyrus, kad jis buvo mirtinai išbalęs ir turėjo smilkinyje žaizdą. Mažoji dama pašoko ir suriko.

— Tai tu, Arturai, tai tu! O Dieve, jis miręs! Jis nusišovė.

Vyras stovėjo nejudėdamas, žiūrėdamas priešais save. Jo veidas nerodė jokio kentėjimo. Jis buvo griežtas ir rimtas.

— Bet, Arturai, ką tu padarei? Ką tu padarei? Kaip tu galėjai? Jeigu aš ką nors panašaus įsivaizduočiau, tu puikiai žinai, kad aš pasilikčiau namie. Bet tu niekad man nieko nesakei. Tu nepasakei nė žodžio. Kaip aš galėjau žinoti, jei tu nieko nesakei? O Dieve! . . .

Ji visa drebėjo. „Vyras pasižiūrėjo į ją lyg į svetimą, jo ledinės, kiaurai peržvelgiančios akys atrodė viską permato. Jo geltonai baltas veidas švietė lempos šviesoje. Iš žaizdos netekėjo kraujas. Tai buvo tikta sklydė.

— Tai yra baisu, siaubinga! Aš nenoriu čia pasilikti, einame tuojau lauk. Aš negaliu tai pernešti!

Ji griebė savo drabužius, skrybėlę ir kailinius ir puolė lauk, sekant Johnsonui. Jie paslydo ant laiptų ir mažoji dama atsistojo tarp spjaulių ir cigarečių pelenų. Apačioje laiptų buvo velnienė, maloniai šypsodamasi ir linkiūdama savo ragais.

Gatvėje jie pasijuto kiek ramiau. Mažoji dama užsivilko savo drabužius, apsisėdė ir papudravo nosį. Johnson apkabino ją globojančiai ir išbučiavo ašaras, norinčias paplū-

prieš mus apačioj, jau nakties tamsoj, įvairiaspalvėmis šviesomis bemirkiojanti St. Adele. Jos traukiamoji virvė jau seniai sustojusi — nė vieno slidininko pašlaitėje, o mes išsiričiuojam paskutiniam nusileidimui. Pašlaitė patapusį tikro ledo kalną, jaučiamės išvargę, tad pasileidžiam Dievo valiai į apačią. Pirmieji tamsoje pranyksta da Silva ir Kibirkštis, kiti sekam, kas ant pilvo, kas ant šono ar slidėmis į viršų. Ačiū Dievui, visi apačioj. Patikrinę šonkaulius ir jau pėsčiom traukiame per miestą stoves linkui. Pakeliui šiltas piešas ir „šuniukai“ vėl sugrąžina mums jėgas. Mūsų mašina įsijungia į begrižtančių grandinę. Veidai saulės nudeginti kaista, mes išsilošę gėrimės mašinos supimu. . .

Tenka tik palinkėti mūsų skautukams ateityje dažniau padaryti tokias išėigas, tik gal sumažinant distanciją slidėmis. Nieko geresnio negali būti sveikatai, poilsiui, patyrimui ir pagaliau besiruošiant atlikti pareigą — stiprėti ir vienyti Tėvynės labui. J. B.

Tolerancijos ir humanizmo ugdytojas.

Atkelta iš 5 puslapio.

Hemligkeit (Dangaus Paslapstis) (1919), autorius, siekdamas neįprasto meninio ir psichologinio efekto, vartodamas nuotaikingą apšvietimą ir ypač tingą dekoracinę techniką, atkeltą scenon visą žemės rutulį, ant kurio sėdi, guli arba šliaužioja žmogiškos būtybės, dvasiniai ar fiziniai išsigimėliai, keikdami savo likimą ir pasaulio bei gyvenimo beprasmiškumą. Vienu momentu šią atgrąsą žemę aplankė meilė: pasaulis nušvinta šikaidresnėmis spalvomis, jame išsiviešpatauja grožis ir gėris. Bet meilė, neįgyvendinama svajonė, greitai pranyksta ir pasaulis vėl nugrimsta į niūrias ūkanas.

Bus daugiau.

ti. Jis buvo toks malonus. Jie nuėjo į turgavietę. Ten vaikštinėjo vyriausias velnias. Jie vėl susitiko.

— Jau baigė? — paklausė jis. — Tikiuosi, smagiai praleidot laiką!

— Bet tai buvo baisu, — atsakė mažoji dama.

— Nesakykit taip, tai negalima laikyti baisiu dalyku. Jūs turėtumėte būti čia ankstyvesniais laikais, tada viskas buvo skirtinga. Šių laikų pragariui nėra ką prikišti. Mes viską čia esame pertvarkę taip, kad jis turi visai natūralų vaizdą. Priešingai, kiekvienas turėtų čia džiaugtis.

— Taip, — pastebėjo Johnson. — Kiekvienas gali pasakyti, kad sąlygos čia dabar žymiai humaniškesnės, tai tiesa.

— Tikrai, — pasakė velnias. — Mes čia sumoderninom viską, iš pagrindų pakeisdami. Savaime suprantama, mes turime sekti bendro progreso linkme. Šiais laikais mes turime tiksliai sielų kankinimą.

— Ačiū Dievui už tai, — tarė mažoji dama.

Velnias mandagiai palydėjo juos iki keltuvo.

— Labanakt, — pasakė jis nusilenkdamas. — Lauksime vėl atsilankant. — Jis uždarė juos viduje. Jie pakilo.

— O, kaip gerai, kad viskas praėjo, — tarė jie apsiraminę, sėdėdami arti vienas kito ant suolo.

— Be tavęs aš niekuomet negalėčiau to visko pernešti, — šnibždėjo ji. Jis laikė ją arti ir bučiavo.

— Pagalvok! Kaip jis galėjo taip pasielgti! Bet jis turi tokias keistas idėjas. Jis niekad dalykus neima paprastai ir natūraliai, kaip jie iš tikrųjų yra. Jam visada yra arba gyvenimo arba mirties dalykas.

— Tai yra kvaila, — pasakė Johnson.

— Jis galėjo ką nors pasakyti, tada aš būčiau pasilikusi namie. Vietoj šito, mes galėtume lengvai išeiti bet kurį kitą vakarą.

— Taip, žinoma, tarė Johnson. — Žinoma, mes galėtume.

— Bet, brangusis, kokia nauda galvoti apie tai dabar? — šnibždėjo ji, apkabindama jo kaklą. — Jau viskas praėjo.

— Taip, mano mylimoji. Dabar jau viskas praėjo. — Jis stipriai ją apkabino ir keltuvas kilo aukštyn.

Apie kasdienybę, rašytojus ir knygas

HENRIKAS NAGYS

Antaną Rūką mūsų literatūrinuose soduose sutikome senokai — jau 1926 metais įsai pradėjo spausdinti savo eiles. Firmas A. Rūko poezijos rinkinys pasirodė 1938 metais (Posmai). Po trylikos metų — per tą laikotarpį autorius redaktoriavo, rašė dramas, režisoriavo ir vaidino, vertėsi publicistika — antroji eilėraščių knyga „Bokštai, meilė ir buitė“ pasiekia skaitytoją. Knyga išleido Jonas Kutra Čikagoje; spausdino knygų leidykla „Terra“. Lino režiniai ilius travo debutantas Ž. Mikšys.

Knygos leitmotyvas patiekiamas pirmame knygos eilėraštyje:

Kuo gi aš kaltas, kad toks nerimtas, kad toks, kaip vėjo botagas. Iš mėlyno rojus žvaigždėlės krinta

ir linksmos dega.

Kuo gi aš kaltas, kad man pagailo

tokių mažųjų daiktelių, kaip baltakriaunio lenktinio

ir karklo dūdelės.

Kuo gi aš kaltas, kad tos žvaigždėlės

inėlina naktį krito iš rojus, o aš išpjos karklo dūdelę, amžina giesmę giedojau.

(B. m. ir b., 6)

Tačiau skaitytojas labai greitai įsitikina, kad, įžanginiame eilėraštyje apreiškėsis, nerūpestingumas ir intymus meilės mažosioms pasaulio apraiškoms, nėra jau tokie būdingi Rūko poezijos bruožai. Nenuginėjamas, kad ir ne toks artimas, prakalbinių posmų pranašumas ir Henriko Radausko „Strėlės danguje“ pirmąjį eilėraščių („Ir vamzdį paimu, ir groju, ir dainuoju...“) gali skaitytoją taip pat sugundyti įieškoti poetinės laikysenos paralelių tarp Rūko ir Radausko. Deja, ir šiuo atveju tektų įieškanti jam nusivilti: Rūko poezija nei savo formaliniu atlikimu, nei poetinės išraiškos priemonėmis, nei vaizduojamosios tikrovės traktavimu neturi nieko esmėje bendro su „Strėlės danguje“ autoriaus poezija.

Tiktai pirmasis A. Rūko rinkinio skyrius „Gražuolė meilė vaikšto“ kartkartėmis atliepia vedamajam eilėraščiui — jei ne jo idėjai, tai bent nuotakai. Čia poetas jausmingai apdainuoja, realybės daug kartų sudaužytus, moterų paveiklus — tolimus, nepasiekiamus, melancholiškus. Dainų fonas — senojo Vilniaus gatvelės, aikštės, bokštai. Aukšiniai bokštai, aukšiniai kryžiai

dingo juodam debesų. O mylimoji! Gal tu sugrįžai, gal tu savo ranką tiesi. (B. m. ir b., 32)

Šio skyriaus eilėraščių pažymėtinas kiekis, tai vienu, tai kitur, palieka, poezijoje dar toliu esančio sentimentalumo tendenciją, ir paskėsta tiesiogio graudeno vandenys. Pirmena tokios vietos, mūsų literatūroje kadaise labai madinga, pseudo-jeseninizmas. Nepamilai manęs ir liūdno veido nepaglostei, todėl aš taip dažnai įėjau po vienišu žaliu beržu pats vienas pasiguosti. (Ten pat, 20)

Taip pat, jau pirmajame skyriuje, skaitančiojo ausį nuolat skaudina grubūs neformintos prozinės žaliavos gabalai. Tai tiesiogiai konstatuojami faktai („Nejaugi iškeliaut reikės negrįžtamai? Nejaugi ir vėl laki viltis prigavo?“; „Ir jau nebeskubu. Einau toj pilkšvumo tarp mūrų. Galiau, galiau ir pal tą atsisegti“; „Kvailos tos ašaros! Rieda. Nušluostyk. Štai mano skarelė“) arba išista ko iekcija poetinių senienų („Tavęs aš pasiilgstau, kaip beduinas ilgisi oazės“; „pasiilgimas gula debesiu juodu, užgnauzdamas gyvent ir džiaugtis galią“; „o aš — kaip upėn krentantis akmuo“) arba vėliai pa

sitaiko vaizdų ir palyginimų, kurie taip nepasisekė, jog sukelia šypsni: „Kaklaraistai staisosi nusipūsi, ir švysteli raudonas šilkas.“ (15) „Juk jau kažki kada sutemo, bet glamonėju dar duris, kaip visados nu liūdęs vis“ (29) „gal matei, kaip iš nerimo didžio skėtojosi rankom medelis?“ (37)

Antrajame skyriuje poetas apdainuoja Vilnių — „Bokštų aukštinis dainavimas girdis“. Randame visai nuoširdžių eilių: A. N. N., „Laiškas berželiui“, „Krintančios žvaigždės“, „Laiškas“ (pastarasis labai primena Kossu „Isola di Capri“). Bendrai, A. Rūko išgyvenimo jautrumu sunku netikėti. Tačiau poetui labai sunkiai leidžiasi tasai jautrumas pažabojamas. O ir poetinių priemonių arsenalas tokiai kovai gana varganas — reikia labai atidžiai ir ilgai įieškoti dar negirdėto kreipinio, vaizdo, palyginimo, tematikos.

Štai posmas:

Ar pamatysiu dar kada Katedros aikštę?

Šventos Onos bažnyčią?

Mergaitę kažkada mylėtą?

Ar vis po Ringus vaikščiosiu,

Prie Stefansdomo klysiu,

vis nesurasdams vietos.

(t. p. 59)

negali suprasti paprastai ir natūraliai. Jis taip elgiasi, lyg viskas būtų tik gyvenimo arba mirties dalykas.

— Kiek tu pergyvenai nuo to.

— Taip, tai buvo baisu, Niekas nežino, ką aš esu iškentėjusi. Aš niekad nežinojau, kas tai yra meilė iki sutikau tave.

— Mylimoji, — pasakė Johnson, stipriai ją apkabindamas. Keltuvus leidosi žemyn.

— Pagalvok, — tarė ji, atgaudama iš glėbio kvapą, — kaip nuostabu būti ten aukštai su tavim, žiūrėti į žvaigždes ir svajoti. Aš niekad tai nepamiršiu. Tu matai, jog Arturas tokiuose dalykuose yra neįmanomas. Jis visuomet yra toks griežtas ir užimtas. Jis neturi jokio poetinio bruožo visuose savo poelgiuose. Jis tai nesupranta.

— Tai nepakenčiama, brangioji.

— Taigi, — tęsė ji, šypsodamasi paduodama jam ranką, — bet kodėl mes turėtume dabar galvoti apie tokius dalykus? Argi mes nesiruošiamo džiaugtis? Ar tu tikrai nuoširdžiai myli mane?

— O, taip! — sušuko jis ir netekęs kvapo prispaudė ją prie savęs — ir keltuvus leidosi žemyn. Jis pasilenkė prie jos ir glamonėjo ją, ji užraudo. — Ar mes mylėsime šią naktį, kaip niekad iki šiol? — Tu? — šnibždėjo jiai. Ji patraukė jį prie savęs ir prisipažaudė arčiau su užmerktomis akimis, — keltuvus leidosi žemyn ir žemyn.

Pagaliau Johnson išsitiesė, jo veidas užkaito.

— Bet kas atsitiko su keltuvu? — sušuko jis. — Kodėl jis nesustoja? Juk mes čia sėdim ir kalbamės gana ilgą laiką.

— O taip, tikrai, brangusis. Laikas taip greit eina.

— Bet, Dieve mano, mes čia esame visą amžių. Ką tai reiškia?

Jis pasižiūrėjo pro grotus, bet lauke buvo vien tamsu, ir keltuvus visą laiką leidosi vis žemyn ir žemyn.

— Bet, gerasis Dieve! Ką visa tai reiškia? Jis leidžiasi lyg į bedugnę skylę ir mes, kaip atrodo, keliausime amžinai.

Jis mėgino pasižiūrėti žemyn. Buvo visiškai tamsu. Jie leidosi vis žemyn ir žemyn į tamsybes.

— Jis eina į pragarą, — pasakė Johnson.

— O, brangusis, — sudejavo mažoji dama, stipriai lai-

kydamasi jo rankos. —

— Aš taip esu nerami, tu turi paspausti sustojimo rygtuką.

Johnson paspaudė ją iš visos jėgos — veltui, keltuvus tęsė savo kelią žemyn, žemyn, žemyn.

— Tai baisu, — verkė ji; — ką mes turime daryti?

— Ką pats velnias galėtų padaryti? — pasakė Johnson. — Tai kvaila.

Mažoji dama, visiškai išgąsdinta, paplūdo ašaromis.

— Ne, ne, brangioji, neverk. Mes turime laikyti ramiai, čia tikrai neko negalima padaryti. Taigi, sėskis. Čia yra patogų ir mes esame arti vienas kito, žiūrėsime, kas atsitiks. Vieną sykį turės jis sustoti. — Jiedu atsisėdo ir laukė.

— Ir pagalvoti, kad kažkas turi įvykti kaip tik tuo laiku, kai mes vykstame pasismaginti.

— Taip, tai yra neišpasakytai kvaila.

— Ar tu tikrai myli mane?

— Mano mažyte mylimoji, — tarė Johnson, spausdamas ją arti prie savęs — ir keltuvus leidosi žemyn.

Pagaliau jis staigiai sustojo. Aplink buvo taip šviesu, kad skaudino akis. Jie buvo pragare. Velnias mandagiai atidarė duris.

— Labą vakarą, — pasakė jiai, žemai nusilenkdamas. Jis buvo elegantiškas, apsilvilkęs fraku, kuris atrodė kabojo ant jo gauruoto sprando, lyg ant surūdijusios vinies. Johnson ir dama išvirto iš keltuvo lyg apsaigė.

— Gerasis Dieve, kur mes patekome! — sušuko jie su baime prieišais šlykštų vaiduoklių. Velnias, šiek tiek sumišęs, apšvietė juos.

— Čia nėra taip bloga, kaip atrodo, — pasiskubino jis paaiškinti. — Aš tikiuosi, jūs čia praleisite labai malonų laiką. Kaip aš spėjau, tiktai vienai nakčiai!

— Taip, taip, žinoma, — sutiko greitai Johnson, — tiktai nakčiai. Mes neturime jokio reikalo čia ilgai pasilikti. — Mažoji dama virpėdama pakibo ant jo rankos. Ugnina šviesa buvo tokia akinanti ir geltonai žalia, jog jie vos galėjo matyti. Jautėsi kažko degančio kvapas. Kai jie šiek tiek apsisrato, jie pastebėjo esą lyg turgavietę, apsuptoją namais, kurių aiškiai šviečiančios durys išsiskyrė tamsoje. Langai buvo uždaryti langinėmis, bet per plyšius buvo ma-

Tame pačiame eilėrašty toliau dar randame tokį kreipinį: „... ir Burgo parkas kalba pašnabždom — taip graudu! Netversiu be tavęs, o mano mieste žalias...“

Trečiasis knygos skyrius (kiek iš tematikos galima spręsti — rašytas jau šiaipus Atlanto) nors ir pavadintas labai mįslingai — aplinkui klaidžioja nežinoma buitė — tačiau visam rinkiny pats silpniausias. Jeigu Antanas Rūkas sąmoningai pasuko, Amerikos literatūrinėje tradicijoje labai populiariu, — savotiško neorealizmo keliu, tai reikia pasakyti, tasai kelias jo poezijoje pernelyg duobėtas ir skurdus, kad juo būtų galima pegasus nesužalotą išvesti į augštumas. Atrodo, kad visa Rūko poetinė prigimtis panašioms žygiams yra absoliučiai svetima. Pasakutiniojo skyriaus eilėraščiuose netgi, Rūko poezijai charakteringas, jausmingumas, įvairių prozaikų ir kasdieniškų išsireikimų taip negailestingai sužalotas, jog imi netikėti, kad tai to paties autoriaus eilėraščiai. Keli charakteringi pavyzdžiai:

„O jei staiga žibintais upėje sudūžta žiezirbų mažų skeveldromis ir dingsta! Vadinasi, žmogus paslydo kalno klystkeliuos, ir niekad nebegrįš tamsos pralinksmini.“ (88)

„Pasigrožėjimui nuteikia mus, kad mano pirštais varva kraujas.“ (89)

„Štai, šitoksai žaidimas įdomus ir... kažkoks naujas!“ (82)

„Ar dar atsimeni, kaip groja debesys melsvus preliūdus ir raudonus menetus, o pakraščeliais skaros jų, mustebusios, mėtos?“ (99)

„Nors ir labai užversį galvą ir stiepsies vis aukštin, aukštin, aukštin, nepamatysi dangaus, kur plauko debesiškai pilkšvi, kaip juos prisimenu seniai matytus; todėl dabar, sustojus traukiniui, be galo smagu, kad vis tik pamačiau tą margaspalvį žiedą — sijonuką ir žalią apsiaustą, ir plaukus suraitytus.“ (106)

Pirmą kartą išeinančio viešumon Ž. Mikšio lino režiniai taip labai primena V. Petraučiaus darbus, kad nenoromis tariasi išvydęs keistą mėgdžiojimą. Atydžiau išsiūrių, surandame Ž. Mikšio laikurių originalių ypatybių, būtent, silpną kompoziciją, nepateisnamas dėmes ir nesiskaitymą su skoniu. Šiaip jau debutantas talento, atrodo, nestokuoja. (Bus daugiau.)

PASAULIO LIETUVIŲ ARCHYVO ADRESAS

Pranešama, kad Pasaulio Lietuvių Archyvui skirtą istorinę (archyvinę bibliografinę ir muziejinę) medžiagą ar korespondenciją reikia siųsti archyvo būstinės adresu, būtent: Pasaulio Lietuvių Archyvas, 2601 W. Marquette Road, Chicago 28, Ill., U. S. A.

JOS. YASAUŠKIS

1720-24 Buchanan Street, Hollywood, Florida.

Gražiausia ir patogiausia vieta Vakacijoms, tai palmuotame Hollywood Floridoj. Apartamentus užlaikome pirmos rūšies su visais patogumais. Kviečiu visus lietuvius atsilankyti į saulėtą Floridą, nes čia būna nuolatinė vasara. Svečius iš geležinkelio stoties parsivežame, paskambinus telefonu 3290.

negali suprasti paprastai ir natūraliai. Jis taip elgiasi, lyg viskas būtų tik gyvenimo arba mirties dalykas.

— Kiek tu pergyvenai nuo to.

— Taip, tai buvo baisu, Niekas nežino, ką aš esu iškentėjusi. Aš niekad nežinojau, kas tai yra meilė iki sutikau tave.

— Mylimoji, — pasakė Johnson, stipriai ją apkabindamas. Keltuvus leidosi žemyn.

— Pagalvok, — tarė ji, atgaudama iš glėbio kvapą, — kaip nuostabu būti ten aukštai su tavim, žiūrėti į žvaigždes ir svajoti. Aš niekad tai nepamiršiu. Tu matai, jog Arturas tokiuose dalykuose yra neįmanomas. Jis visuomet yra toks griežtas ir užimtas. Jis neturi jokio poetinio bruožo visuose savo poelgiuose. Jis tai nesupranta.

— Tai nepakenčiama, brangioji.

— Taigi, — tęsė ji, šypsodamasi paduodama jam ranką, — bet kodėl mes turėtume dabar galvoti apie tokius dalykus? Argi mes nesiruošiamo džiaugtis? Ar tu tikrai nuoširdžiai myli mane?

— O, taip! — sušuko jis ir netekęs kvapo prispaudė ją prie savęs — ir keltuvus leidosi žemyn. Jis pasilenkė prie jos ir glamonėjo ją, ji užraudo. — Ar mes mylėsime šią naktį, kaip niekad iki šiol? — Tu? — šnibždėjo jiai. Ji patraukė jį prie savęs ir prisipažaudė arčiau su užmerktomis akimis, — keltuvus leidosi žemyn ir žemyn.

Pagaliau Johnson išsitiesė, jo veidas užkaito.

— Bet kas atsitiko su keltuvu? — sušuko jis. — Kodėl jis nesustoja? Juk mes čia sėdim ir kalbamės gana ilgą laiką.

— O taip, tikrai, brangusis. Laikas taip greit eina.

— Bet, Dieve mano, mes čia esame visą amžių. Ką tai reiškia?

Jis pasižiūrėjo pro grotus, bet lauke buvo vien tamsu, ir keltuvus visą laiką leidosi vis žemyn ir žemyn.

— Bet, gerasis Dieve! Ką visa tai reiškia? Jis leidžiasi lyg į bedugnę skylę ir mes, kaip atrodo, keliausime amžinai.

Jis mėgino pasižiūrėti žemyn. Buvo visiškai tamsu. Jie leidosi vis žemyn ir žemyn į tamsybes.

— Jis eina į pragarą, — pasakė Johnson.

— O, brangusis, — sudejavo mažoji dama, stipriai lai-

kydamasi jo rankos. —

— Aš taip esu nerami, tu turi paspausti sustojimo rygtuką.

Johnson paspaudė ją iš visos jėgos — veltui, keltuvus tęsė savo kelią žemyn, žemyn, žemyn.

— Tai baisu, — verkė ji; — ką mes turime daryti?

— Ką pats velnias galėtų padaryti? — pasakė Johnson. — Tai kvaila.

Mažoji dama, visiškai išgąsdinta, paplūdo ašaromis.

— Ne, ne, brangioji, neverk. Mes turime laikyti ramiai, čia tikrai neko negalima padaryti. Taigi, sėskis. Čia yra patogų ir mes esame arti vienas kito, žiūrėsime, kas atsitiks. Vieną sykį turės jis sustoti. — Jiedu atsisėdo ir laukė.

— Ir pagalvoti, kad kažkas turi įvykti kaip tik tuo laiku, kai mes vykstame pasismaginti.

— Taip, tai yra neišpasakytai kvaila.

— Ar tu tikrai myli mane?

— Mano mažyte mylimoji, — tarė Johnson, spausdamas ją arti prie savęs — ir keltuvus leidosi žemyn.

Pagaliau jis staigiai sustojo. Aplink buvo taip šviesu, kad skaudino akis. Jie buvo pragare. Velnias mandagiai atidarė duris.

— Labą vakarą, — pasakė jiai, žemai nusilenkdamas. Jis buvo elegantiškas, apsilvilkęs fraku, kuris atrodė kabojo ant jo gauruoto sprando, lyg ant surūdijusios vinies. Johnson ir dama išvirto iš keltuvo lyg apsaigė.

— Gerasis Dieve, kur mes patekome! — sušuko jie su baime prieišais šlykštų vaiduoklių. Velnias, šiek tiek sumišęs, apšvietė juos.

— Čia nėra taip bloga, kaip atrodo, — pasiskubino jis paaiškinti. — Aš tikiuosi, jūs čia praleisite labai malonų laiką. Kaip aš spėjau, tiktai vienai nakčiai!

— Taip, taip, žinoma, — sutiko greitai Johnson, — tiktai nakčiai. Mes neturime jokio reikalo čia ilgai pasilikti. — Mažoji dama virpėdama pakibo ant jo rankos. Ugnina šviesa buvo tokia akinanti ir geltonai žalia, jog jie vos galėjo matyti. Jautėsi kažko degančio kvapas. Kai jie šiek tiek apsisrato, jie pastebėjo esą lyg turgavietę, apsuptoją namais, kurių aiškiai šviečiančios durys išsiskyrė tamsoje. Langai buvo uždaryti langinėmis, bet per plyšius buvo ma-

TOLERANCIJOS IR HUMANIZMO

UGDYTOJAS

Poetas Par Lagerkvist.

RAŠO DR. G. I. ZIDONYTĖ.

1951 metų Nobelio premija buvo suteikta plačiame pasaulyje neįpopuliarėjusiam švedų rašytojui, dramaturgui ir poetui Par Lagerkvist'ui. Dėl neįprastai skaičiaus vertimų į lietuvių kalbą, skandinavų literatūra mūsų tarpe buvo, gaila, mažai skaitoma, nors ji yra davusi tokių didelių kūrėjų, kaip Ibsen, Hamsun, Undset, Swedenborg, Strindberg, Lagerlof, Lagerkvist, Bergman, J. Jensen (danas) ir daugelis kitų. Rimtu kandidatu Nobelio premijai P. Lagerkvist buvo jau 1950 metais, bet tuomet amerikietis W. Foulkner surinko už jį daugiau balsų. Tačiau literatūrinio elito simpatijos Lagerkvisto idėjų ir asmens atžvilgiu pasirodė tvirtai nusistovėjusios. Pernai išnaudojo jo svarstoma jo kandidatūra, ir jo originali kūryba buvo pagerbta Nobelio premijos laureais.

Par Lagerkvist, tiesa, nebuvo populiarus plačiose skaitytojų masėse. Nuo pat savo jaunystės iki dabarties, jis nepasidavė publikos skonio reikalavimams, neįieškojo greito ir užtikrinto pasisekimo. Nepažeisdamas savo asmenybės, išlikimas savo intelekto ir artistinio talento pilnumui, per 40 metų savo kūrybinės veiklos jis savo krašte buvo mažai žinomas, nesuprastas ir neįvertintas. Tačiau kūrybinio intensyvumo dėka, Lagerkvisto dvasinis palikimas kokybiškai ir kiekybiškai išaugo iki tokios apimties, kad teko neįgincijamai pripažinti jo ypatingą vaidmenį: „...jeigu šie du literatūra nuo 1914 metų iki šiandien turėtų būti išreikšti Lagerkvistui turėjo įtakos jo vienu vardu, tai tas vardas nebajotina būtų Par Lagerkvist“.

(Scandinavian Plays. Šios vi-1951. Princeton University Press. Introduction, p. 7).

Lagerkvistas gimė 1891 metais Vaxjo mieste Švedijoje, talentu išugdymo: jų veikla geležinkelio stoties viršininko seimol. Iš labai religingų tėvų jis paveldėjo gilų mistiizmą. Tačiau nuo konfesinių praktikų nutolo dar būdamas jaunuoliu. Ilgainiui jo mistiškai polinkiai susiliejo į vieną tydinį jausmą, netekdami konkrečių formų. Iš antros pusės, realistinis ir socialistinis auklėjimas jį atitraukė nuo naminio tradicionalizmo, veikė jį kraštutinio natūralizmo, kryptimi. Studijuodamas humanistiką Upsalos universitetais, jis bendradarbiavo kultūriniais straipsniais ir eilėraščių kairiojo spaudoj; šis

aktas būdingas: Lagerkvistui, kilusiam iš viduriniojo luomo, socialinės problemos nuolat bus aktualios, ir jis jas nagrinės viena ar kita literatūrine forma.

Dar studentavimo laikais Lagerkvistas pradeda keliauti ir vėliau daug laiko praleidžia užsieniuose. Buvoja Prancūzijoje, Italijoje, Graikijoje, Pales-tinoje, studijuodamas tų kraštų praeitį, meną ir literatūrą. Plačios ir gilios erudicijos, Lagerkvistas šiuo metu yra švedų Akademijos narys, Upsalos universiteto garbės daktaras ir, nuo pernai metų Nobelio premijos laureatas.

P. Lagerkvisto kūryba yra kintanti kartu su progresuojančia autoriaus asmenybe. Sunku nustatyti kokias nors precyziškas ribas tarp jo kūrybos fazių, tačiau du etapai ryškūs: jie atitinka du gana skirtingus jo gyvenimo laikotarpus. Pirmame — jaunystės laikotarpis — autorių kamuoja pilnutinė nevilnis, depresija, kurią saisto vis labiau pasidavė publikos skonio reikalavimams, neįieškojo greito ir užtikrinto pasisekimo. Nepažeisdamas savo asmenybės, išlikimas savo intelekto ir artistinio talento pilnumui, per 40 metų savo kūrybinės veiklos jis savo krašte buvo mažai žinomas, nesuprastas ir neįvertintas. Tačiau kūrybinio intensyvumo dėka, Lagerkvisto dvasinis palikimas kokybiškai ir kiekybiškai išaugo iki tokios apimties, kad teko neįgincijamai pripažinti jo ypatingą vaidmenį: „...jeigu šie du literatūra nuo 1914 metų iki šiandien turėtų būti išreikšti Lagerkvistui turėjo įtakos jo vienu vardu, tai tas vardas nebajotina būtų Par Lagerkvist“.

(Scandinavian Plays. Šios vi-1951. Princeton University Press. Introduction, p. 7).

Lagerkvistas gimė 1891 metais Vaxjo mieste Švedijoje, talentu išugdymo: jų veikla geležinkelio stoties viršininko seimol. Iš labai religingų tėvų jis paveldėjo gilų mistiizmą. Tačiau nuo konfesinių praktikų nutolo dar būdamas jaunuoliu. Ilgainiui jo mistiškai polinkiai susiliejo į vieną tydinį jausmą, netekdami konkrečių formų. Iš antros pusės, realistinis ir socialistinis auklėjimas jį atitraukė nuo naminio tradicionalizmo, veikė jį kraštutinio natūralizmo, kryptimi. Studijuodamas humanistiką Upsalos universitetais, jis bendradarbiavo kultūriniais straipsniais ir eilėraščių kairiojo spaudoj; šis

aktas būdingas: Lagerkvistui, kilusiam iš viduriniojo luomo, socialinės problemos nuolat bus aktualios, ir jis jas nagrinės viena ar kita literatūrine forma.

Dar studentavimo laikais Lagerkvistas pradeda keliauti ir vėliau daug laiko praleidžia užsieniuose. Buvoja Prancūzijoje, Italijoje, Graikijoje, Pales-tinoje, studijuodamas tų kraštų praeitį, meną ir literatūrą. Plačios ir gilios erudicijos, Lagerkvistas šiuo metu yra švedų Akademijos narys, Upsalos universiteto garbės daktaras ir, nuo pernai metų Nobelio premijos laureatas.

P. Lagerkvisto kūryba yra kintanti kartu su progresuojančia autoriaus asmenybe. Sunku nustatyti kokias nors precyziškas ribas tarp jo kūrybos fazių, tačiau du etapai ryškūs: jie atitinka du gana skirtingus jo gyvenimo laikotarpus. Pirmame — jaunystės laikotarpis — autorių kamuoja pilnutinė nevilnis, depresija, kurią saisto vis labiau pasidavė publikos skonio reikalavimams, neįieškojo greito ir užtikrinto pasisekimo. Nepažeisdamas savo asmenybės, išlikimas savo intelekto ir artistinio talento pilnumui, per 40 metų savo kūrybinės veiklos jis savo krašte buvo mažai žinomas, nesuprastas ir neįvertintas. Tačiau kūrybinio intensyvumo dėka, Lagerkvisto dvasinis palikimas kokybiškai ir kiekybiškai išaugo iki tokios apimties, kad teko neįgincijamai pripažinti jo ypatingą vaidmenį: „...jeigu šie du literatūra nuo 1914 metų iki šiandien turėtų būti išreikšti Lagerkvistui turėjo įtakos jo vienu vardu, tai tas vardas nebajotina būtų Par Lagerkvist“.

(Scandinavian Plays. Šios vi-1951. Princeton University Press. Introduction, p. 7).

Lagerkvistas gimė 1891 metais Vaxjo mieste Švedijoje, talentu išugdymo: jų veikla geležinkelio stoties viršininko seimol. Iš labai religingų tėvų jis paveldėjo gilų mistiizmą. Tačiau nuo konfesinių praktikų nutolo dar būdamas jaunuoliu. Ilgainiui jo mistiškai polinkiai susiliejo į vieną tydinį jausmą, netekdami konkrečių formų. Iš antros pusės, realistinis ir socialistinis auklėjimas jį atitraukė nuo naminio tradicionalizmo, veikė jį kraštutinio natūralizmo, kryptimi. Studijuodamas humanistiką Upsalos universitetais, jis bendradarbiavo kultūriniais straipsniais ir eilėraščių kairiojo spaudoj; šis

aktas būdingas: Lagerkvistui, kilusiam iš viduriniojo luomo, socialinės problemos nuolat bus aktualios, ir jis jas nagrinės viena ar kita literatūrine forma.

Dar studentavimo laikais Lagerkvistas pradeda keliauti ir vėliau daug laiko praleidžia užsieniuose. Buvoja Prancūzijoje, Italijoje, Graikijoje, Pales-tinoje, studijuodamas tų kraštų praeitį, meną ir literatūrą. Plačios ir gilios erudicijos, Lagerkvistas šiuo metu yra švedų Akademijos narys, Upsalos universiteto garbės daktaras ir, nuo pernai metų Nobelio premijos laureatas.

EDMONTON, Alberta

EDMONTONE SUSITINKA LIETUVIAI IS PLACIŲJŲ APYLINKIŲ.

Mieste neperdaugiausia lietuvių Sąjungos vergų stovyk-
tinių, kiti gi plačiai po preri-
jas išsisklaidę. Naujųjų ne-
daug teatvysta, ir iš jų pačių
judresnis elementas į rytus pa-
traukia, tai ir organizacinis vei-
kimas nukentė.

Tačiau prieš trejus metus
idealistų būrelis pradėjo veik-
la nenutrūko. Darbo vaisiai,
kad ir palengva, praedda rody-
tis. Prieš pusantų metų susi-
darė Kanados Lietuvių Bend-
ruomenės Edmontono Apylin-
kės L. O. Komitetas. Šiomet
padarytas visuotinis lietuvių su-
rašymas ir rengiamasi Kanados
Lietuvių B-nės Tarybos rinki-
mams. Dėl tautiečių išsisklai-
dymo komitetui tenka daugia-
giau kantrybės ir išlaidų turė-
ti, o bėgamiems klausimams
plačiau paaiškinti komitetas ne
patingi netgi biuletenį kiekvie-
nam tautiečiui išsiuntinėti. Lie-
tuviškoji visuomenė iš lėto kon-
soliduojasi eiti vieningu lietu-
viškumo išlaikymo ir Lietuvos
išlaisvinimo keliu.

Ypač tai buvo jaučiama Va-
sario 16-tosios šventės metu,
kai vis daugiau ir vis iš toli-
mesnių apylinkių lietuvių suva-
žiavoja.

Ir šiemet Vasario 16-tosios
monėjimas buvo suruoštas Ed-
montono A. L. O. K-to pastan-
gomis, sumaniai panaudojant
suklias vietos jėgas.

Šventę atidarė komiteto pir-
mininkas Ad. Kantautas. Visų
atsistojimu buvo pagerbti žu-
vusieji už Lietuvos laisvę, Lie-
tuvos žemėje kovojantieji par-
tizanai, kenčiantieji bolševikų
kalėjimuose, bei išvežtieji į So-

vių Sąjungos vergų stovyk-
las.
Paskaitą laikė Dr. O. Gus-
tainienė. Jos kalbos motto: lie-
tuviskumo išlaikymas per šei-
mą, organizacijas ir spaudą.

Po paskaitos puikiai paek-
samavo p. E. Karosienė. Eilė-
darsių sakyme nenorejo atsink-
ti ir maziųjų lietuviukai: Alg.
Karosas, J. Dovydėnas ir net
cia gūmęs jaunimas: Gl. Kai-
rytė padėkiamavo, o M. ir R.
Garbincūtės gražiai paskam-
bino pianinu ir pagrojo akorde-
onu.

Oficialioji minėjimo dalis
baigta lietuvišką sirdį jaudin-
ančiomis vyrų chorų dainomis.
Chorui suorganizuoti daugiau-
siai pasidarbavo B. Kadis ir J.
Gustanis.

Tautos Fondui aukas rinko
dvi poros: J. Sepetienė su J.
Pasukoniū ir B. Zolpienė su J.
Karosu. Salėje surinkta 181,80
dol. Dar tikimasi surinkti na-
muose ir pastu iš sventėje ne-
dalyvavusių. Dalyvavo apie
200 asmenų. Kai kurie net iš
užu 200 mylių. Buvo tokių, ku-
rie per 20 metų nebuvo lietu-
vių sutikę.

Džiugu, kad Vasario 16-toji
pasidarė visų žinoma ir lau-
kiama tradicine metų švente,
kur pavergtoji Tėvynė prisie-
menama ir kur, lyg kadaise Lie-
tuvoje atlaikyti metu, vieni su
kitais susieina, ir net rytojaus
dieną visenas pas kitą namuose
pasisvečiuoja.

Malonu girdėti, kai tolimų
jų vietovių lietuvių atsiveiki-
na: „Iki pasimatymo ateinan-
čią Vasario 16-tąją“. Pl. S.

MINEJO VASARIO 16.

Willkes-Barre, Pa. Lietuvos
nepriklausomybės minėjimo
koncertas įvyko vasario 10 d.
Rengė lietuvių Romos katali-
kų susivienijimo 5-ta apskri-
tis, tik susiorganizavusi praei-
tą vasarą.

Koncertą žvaigždė buvo Al-
girdas Brazis ir Barbara Dar-
lys, kurie dainavo solo ir du-
etus. Dalyvavo ir sol. Mary

Kizis. Tadas Sidlauskas gra-
žiai skambino pianu solo ir
akomponavo dainininkams.
Adv. Lopato perskaitė Penn-
sylvanijos valstybės gubernato-
riaus pareiškimą už nepri-
klausomą Lietuvą.

L. Šimutis, susivienijimo pre-
zidentas pasakė gražią kalbą
už veiklą dėl atgavimo Liet.
nepriklausomybės.

J. V. Stanislovaitis.

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siūnia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristaty-
mas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas.
Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

Siuntin. Nr. 3—\$ 6,20

4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiau. mėsos

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukr.—\$ 2,60

B. 20 sv. cukr.—\$ 4,70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv.kv. miltų \$2,50

B. 20 sv.kv. miltų \$3,90

Siunt. Nr. 10—\$ 6,40

2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. degintos kavos
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado

Siunt. Nr. 12—\$ 6,40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiau. taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

1 sv. šokolado

2 sv. cukraus

Siunt. Nr. 19 — \$ 9,95

4 sv. rūk. lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. šokolado

1 sv. kakavos

4 1/2 sv. cukraus

2 gab. tualet. muilo

Siunt. Nr. 24—\$ 11,50

5 sv. rūkytų lašinių

3 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. deg. kavos

2 sv. kakavos

2 sv. šokolado

2 sv. marmelado

2 sv. sūrio 40% riebi.

Siuntinys Nr. 25

E. 9 sv. kiau. t. \$ 5,25

C. 15 sv. k. tauk. \$ 8,00

WINDSOR

KANDIDATAI Į K. L. B. KRAŠTO TARYBĄ.

S. m. vasario mėn. 24 d. įvy-
kusiame visuotiniame K. L. B.
Windsoro Apylinkės narių su-
sirinkime išstatyti kandidatai į
K. L. B. Krašto Tarybą p.
Vyt. Barisas ir P. Januška.

SEKMINGAS BLYNŲ BALIUS.

Vasario 23 d. Kroatų salė-
je, vietos šeiminkinių rūpesčiu,
Užgavėnių proga, suruoštas
blynų balius, yra skaitomas pui-
kiai pavykusiu, nes visi atsilan-
kusiųjų buvo tikrai patenkin-
ti.

Vakaro rengėjoms V. Ko-
žkauskaitė, B. Statkevičiūnei,
S. Zatorskienei, M. Dumčien-
ei, O. Ražauskienei, M. Juš-
kauskienei ir I. Statkevičiūnei pri-

klauso visų padėka.
Sekantis pasiūlysmas: va-
karas bus toje pačioje Kroatų
salėje, balandžio 19 d.

MIRĖ LIETUVĖ.

Kovo mėn. 3 d. East Wind
sor ligoninėje mirė Kotryna
Brazdeikienė. Buvo pašarvo-
ta Morris laidotuvių koplyčio-
je, o kovo m. 5 d. palaidota
Windsor Groove kapinėse. Ve-
lionė buvo gimusi 1893 m. ge-
gužės m. 10 d. Lietuvoje. Į Ka-
nadą atvyko 1909 m. Pradžio-
je gyveno Wellande, Ont., o
paskutinius 26 metus gyveno
Windsore.

Pasiliko dukters Ona ir Ju-
lja ir sūnūs Aleksas ir Juozas.
P. J.

St. CATHARINES, Ont

ŠAUKIAMAS SUSIRINKI MAS.

St. Catharines B-nės V-ba
1952 m. kovo 15 d., 6 v. pa-
rapijos salėje šaukia visuotinį
narių susirinkimą, šia dienot-
varke:

- 1) Susirinkimo atidarymas,
- 2) Dienos prezidiumo rinki-
mai,
- 3) V-bos pirmininko praneši-
mas,
- 4) Revizijos komisijos prane-
šimas,
- 5) Einamieji reikalai.

St. Catharines B-nės V-ba.

PAMINĖTA VASARIO 16 ŠVENTĖ.

Vasario 24 d. buvo paminė-
ta vasario 16 diena. Parapijos
salė buvo gražiai papuošta.
Iškilnių posėdį atidarė B-
nės komiteto pirmininkas ir
tarė į visuomenę tinkamą toms
iškilnoms žodį. Paskaitą skai-
tė kvietas svečias iš Hamilto-
no — p. Matulionis, kurio min

ŠAUNI SUKAKTIS

Vasario 12 d. pp. Onai ir
Jonui Janušauskams sukako
dešimt vedybinio gyvenimo me-
tų.

P. Janušauskas yra kilęs iš
aukštaitijos, į Kanadą atvy-
kęs prieš dvidešimt metų.

P. Janušauskienė yra gimusi

tys buvo gilios, išsamios ir pa-
mokančios. Paskui buvo pa-
sakyti 4 tautiniai šokiai, kurie
buvo atlikti savomis jėgomis,
vadovaujant p. Jakuboniui.
Choras padainavo keturias dain-
as: Maldą už žuvusius, Kar-
velėli melynasis, Kur giria ža-
liuoja, Šią naktelę, per naktelę.
Tenka pastebėti, kad St.
Catharinėje lietuvių kolonija
yra nedidelė palyginant su lat-
viais, spėjo trumpu laiku su-
organizuoti chorą ir jau pasi-
rodyti, ką latviai padaryti ne-
pajėgia. Tai nuopelnai chor-
vedžio p. Vyšniausko, kuris
tam įdėda daug darbo.

Be to, buvo pagrota smuiku
ir padeklamuota gražių eilėraš-
čių. Iškilmės baigtos Taut-
os Himnu.

Tautos fondui surinkta au-
kų 105,23 ct., aukojusių pavar-
dės bus skelbiamos vėliau.

J. N.

Čekoslovakijoje, augusi Kana-
doje, kalba gražiai lietuviškai,
moko savo duktę lietuvių
kalbos ir leidžia tik į katalikų
inokyklą.

Šiuo metu pp. J. gražiai ir
turtinai gyvena, turi gražioje
vietoje (tarp Delhi ir Sūnceo)
didelį tabako ūkį, kurio jau pa-
tys nebedirba. Pūsininko, taip
pat, neįieško svetimtūčio,
jiems artimesnis yra lietuvis.
Malonu pastebėti, kad ši gra-
ži šeima sugeba išlaikyti lie-
tuvišką charakterį, lietuviškus
papročius ir yra apylinkės lie-
tuvių žinomi, kaip reto nuo-
sirdumo ir vaisingi žmonės.

Si dešimtmečio sukaktis tai
buvo veidrodys jų noro ir suge-
bėjimo bendrauti su plačia lie-
tuviška visuomene. Apie 8 v.
jų kiemą užplūdo daugybė au-
tomobilių siekinti sukaktuvi-
ninkų.

Prie gausių vaišių ir išgėri-
mų jų pastogėje skambėjo lie-
tuviška sutartinė iki ryto.

J. Žemaitis.

WELLANDO IR APYLIN-
KĖS LIETUVIŲ ŽINIAI.

Port. Colborne, Ont. Tautie-
čiai, kurie turite sunkumų su
užpildymu Income Tax Return
for 1951, prašau kreiptis pas
mane adresu 114 Killaly St. E.
Port Colborne, telef.: 9036. Už
pildymą nemokamas, blankus
gausite vietoje.

J. G. Skaistys.

Dėmesio Tabako Ūkininkams

Išsigiję ūkį, visi susiduria su draudimo problemomis. Draudimas iš viso yra painus ir
brangus dalykas, bet būtinas. Todėl čia tautiečiams galio ypatingai patarnauti. Ats-
tovauju tris didžiausias kompanijas ir rūpestingai padėsiu kur galima pigiau ir ge-
riau apdrausti ūkio pastatus, mašinas, tabaką laukuose; sveikata nuo ligų ir nelaimių.
Lengvom sąlygom finansuoju cars, trucks ir tractors.

CHARLES POCIUS INSURANCE AGENTORA.

TILLSONBURG, Ont. Tel. 829 J.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŲSŲ PATARNAVIMUI.
PRAŠOME APLANKYTI.

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliūno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

VICTORIA
CLEANERS
& DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr.1135

Mes valome ir dažome
įvairius, kaip vyriškus
taip moteriškus drabužius.
Taip pat išvalome apsiaus
tus nuo lietaus uždedami
jiems „Drex“, kad neper-
leistų vandens ir duotu
gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiau-
sios rūšies karpetus ir fo-
telius (Chesterfields), gar-
dinus lengvus ir sunkius.
Sutaisome rūbus (iširi-
mus), įsiuvame sagas ir
pan. Kiekvieną orderį pa-
imame iš namų ir pristato-
me į namus.

Už mūsų atliktą darbą
garentuojame.

Dėl informacijų prašome
telefonuoti: TR 1135,
galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

AMERIKOJE „NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ“
GALIMA GAUTI:

J. Sodaitis, „Gabija“, 340 Union A., Brooklyn, N. Y.

J. Karvelis, 4434 S. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill.

L. Vismantas, „Nėringa“, 1606, 25th St., Detroit 16, Mich.

VI. Pauža, 9124 Quincy, Detroit 4, Mich.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: Walnut 9773

4914 Decarie Blvd., Montrel.

DĖMESIO! TORONTE VEIKIA

LIETUVIŠKA BATŲ REMONTO DIRBTUVĖ.

Atliekami ir skrybėlių ir batų valymo darbai. Atidary-
ta nuo 7.20 ryto iki 9 val. vak., išskiriant sekmadienius.

SAV. S. ANDRIEKUS. 812 Dundas Str. W. Toronto.

Lietuviai laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ZUKAS ANTANAS

Tel. TR 4321 1434 Rolland Ave., VERDUN.

prima pataisymams įvairius laikrodžius.

Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.

Kainos žemesnės kaip kitur. Už pataisymus garantuoja.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

Medice cura Te ipsum.

Atkelta iš 3 pusl.

baigti ir, manoma, taip Jums ir Jūsų partijai nemėgiama, p. Lozoraitį pasikviesti. Tai kas iš mūsų klydomė, kolega?! Kas iš mūsų esame didesnis profanas tuose visuose viršminetuose Jūsų dalykuose ir kas labiau atsikęs nuo gyvenimo?!

Jums turbūt tas svetima ir nezinoma, nors ir gariatės savo pažangumu ir apsiskaitymu, kad iš daugelio vietų buvo suplaukę ir redakcijas ir į Vliką vieši protestai prieš Vliko nesutarimus ir partines rietenas ir kad vien dėl to buvo atskirų kuopų ir organizacijų sustabdyti mokėti Tautos Fondui mokesčiai.

Ne dėl p. Lozoraitio kaltės tie mokesčiai buvo sustabdyti, bet dėl nesutarimo Vlike ir dėl vienašališkumo partijų ir jų „stachanoviečių“ neteisingsiškumų spaudoje. Prie jų ir Collega labai aktyviai prisidėjo tie ir, deja, nuplovė tą šaką, ant kurios Jūs pats sėdėjote. Aš neinu nei už p. Lozoraitį, nei už partinį Vliką, bet einu už brolišką vienybę mūsų tarpe ir už bendrą ir darnią kovą Tėvynei išlaisvinti. Ir jeigu Tėvyne bus kada nors laisva, tai visai nepretenduojau, kaip prieš kiek laiko vienas „politikierius“ iš Šveicarijos kad paskelbė, jog ir jo ožka pati ganytėn prezidentūros sode. Kieno ožkos ten ganytės, aš tikiu, nei Vlikas, nei p. Valaitis dar nežino, tai ko čia visom jėgom stumti pirmyn tą savo partinį vežimėlį ir dėl to kitus niekinti, juodinti ir neapkęsti. Aš asmeniškai, Gerb. Collega, tikrai nesisėsiu į Jūsų vežimėlį, nes jį traukia jau pasenę ir mažai kelią pirmyn teprimatą jautei.

2) Collega neteisigai man primetate, kad aš asmeniškai išrokovimais puolu Vliką ir jus, o garbinu p. Lozoraitį. Aš nepuolu ir dabar nepuolu Vliko ir negarbinu ir dabar negarbinu p. Lozoraitio, nes nei su vienu, nei su kitu visiškai nesusiduriu ir jokių reikalų neuriu, gi „šefystės“ žymių kaip tik mačiau buv., Vlike ir dabar dar Jumyse. Anot Jūsų, kas ne su Jumis, tasai prieš Jus, ar ne, mielas collegas? Aš nesutinku su tuo, kad Vlike buvo neprieinama prie sutarimo vien partiniais išrokovimais ir viso to atgailos ožių, yra pasirinktas p. Lozoraitis. Tačiau čia jau tas atpuola ir to liesti dabar nebereikia, nes jau ir pats Vlikas viešai spaudoje paprašė duoti ir jam pačiam ir p. Lozoraitiui ramybės susitarti ir bendrą darbą pradėti.

3) Dėl trečio punkto, kad aš skaitau „T. Ž.“, tai gal tas mano straipsnis parašytas iste džiaugsmas būtų ir be reikalo, riškoje dvasioje ir kaip jį N. L. nes aš kaip tik to laikraščio

praleido, tegaliu ir aš tą patį atsakyti: „Collega, persiskaityk savo straipsnį, rašytą man, ir paklausk, ko miegojo „T. Ž.“ redakcija, kad tokį Jūsų straipsnį praleido! Bet čia jau aiškus „T. Ž.“ kursas ir jų asmenišką reikalą.

Ankstyvesniuose savo „Atviruose laiškuose“ tamsta giedojo visiems ir visais balsais per partinį ruporą vis kuo nors prie kitų prikibdamas, bet per skaites mano straipsnį, balso, atrodo, visai netekote ir iš giedojimo perėjote tik prie isteriškos bobutės koliojimosi. Tiesa, Jums tai buvo staigmena, kad po tokio ilgoko laiko, visgi atsirado žmogus, kuris drįso tiesiai Jums į akis pasakyti: kad, brolyti, nekiršink visuomenės, neardyk vienybės brolių tarpe ir jei negali visai nušilti, tai paimk nors vieną oktavą žemiau.

4. Į ketvirtą Jūsų užmetimą, turiu atsakyti, kad Tamsta be reikalo jaudinatės faktų iš kraipymu. Nesate Tamsta juk toks naivus, kad nesuprastumėte to, kad kas žemiau ar žiedžia min. pirminką, tas pažemina ir žiedžia visą min. kabinetą. Taip ir čia. Tamsta kaltini ir žemini mūsų diplomatinę šefą, tuo pačiu žemini ir visos mūsų diplomatinės autoritetą ir prestyžą, kas labai žalingai atsiliepia šiuo momentu Tėvynei išlaisvinti.

Tikiu, kad dabar bus aišku, Collega. Jei dar ne, parašykite man laišką asmeniškai, aš plačiau paaiškinsiu.

5) Dėl Jūsų visos eilės straipsnių spaudoje, turiu tik tiek pasakyti, kad juose, anot priežodžio: „visi keliai vedė į „Romą“, atseit į Jūsų ginamos partijos rojų. Dėl straipsnio p. Lozoraitiui, aš nebuvau išmūštas iš pusiausvyros, arba užimintas ant nuospaudos, ir neįpuoliau į isteriją, bet priešingai, paskaičiau Tamstą jau į isteriją įpuolusį ir ryžausi Jus truputį apraminti.

6) Jūs rašote, kad aš vieną galvojau, o kitą rašau ir kad dabar išliko aikštėn mano politinė skraistė. Čia, Collega, labai apsirinkate. Aš jokiai partijai nepriklausau ir per jas neinanau sau skintis kelią į karjerą. Aš esu priešingas skaldymuisi ir jėgų silpninimui, o dar labiau partinėms rietėnoms ir nesugyvenimui. Kadangi Jūsų straipsniuose aš aiškiai išskaičiau politines užgaidas bei tendencijas ir kiršinimą, bei skaldymą mūsų tautiečių, aš turėjau pilną pareigą Tamstai patarti sustabdyti bent kiek savo ruporą.

7) Collega džiaugiatės, kad

LETHBRIDGE'ES LIETUVIŲ PEREITŲ METŲ TRUMPA VEIKLOS APŽVALGA.

Naujieji metais pernai buvo sutikti kur kas linksniau, negu kad šiais metais. Sutikimas įvyko pas p. Žebrauskus.

Vasario 16-sios minėjime buvo pasigesta Lethbridge Jūrų skautų su jų pragrama.

Prasidėjus pavasariui iš Calgario Technikos ir Meno Instituto sugrįžo praktikos darbų statybos moksleiviai, Alfredas Barkauskas ir Kęstutis Dubauskas, išlaikę sėkmingai savo pirmojo pusmečio egzaminus.

Maždaug tuo pačiu metu Irene Stankevičiūtė, baigė prekybos mokyklą ir tos pačios mokyklos reprezentuota gavo darbą didžiulę Ellison miltų mašinos raštinėje, kur padirbėjusi per vasarą išvyko į Hamiltoną, pas savo tėvus.

P-lė Nėlė Petrauskaitė, ruošė, sekmingai išlaikė gailėtingųjų seserų kursus, Galt ligoninėje.

Apdovanoti ir pagirti kaip geriausi mokiniai visoj mokykloj buvo Jievtė Petruškevičiūtė ir Rūtelė Dubauskaitė.

Namus pasistatė: p. Žemaitis ir p. Umeriai, namus nusipirko: p. Daduliai, p. Rukšnaciai ir p. Varneriai.

Mašinas įsigijo Ignas Malakas ir p. Dubauskai.

Tenka pastebėti, kad Lethbridge lietuvių skaičius kasmet

prenumeratos atsisakiau šiems metams, pažinęs jo tikslus ir dvasią, ko jis siekia ir kur jis veda.

Tamsta kaltini „Neprikli. Lietuvą“ dėl jos partiškumo ir vien tik dėl to ten neberašote, tai be reikalo tai padarėte. Atrodo, kad Collega skaitydamas „Neprikli. L.“ per savo partinius akinius, tikros tiesos ten nepastebėsite. Aš kaip tik manau, kad Tamsta bėgdamas nuo vilko („N. L.“) ant meškos pakliuvote, t. y. ant „T. Ž.“, kuriuose partiškumo tendencijos kiekviename puslapyje atsispindi. Aš palinkėčiau Jums nuoširdžiai sugrįžti prie „N. L.“, kaip vieno objektyviausių, nešališkiausių ir turinčių geriausių laikraščių.

Baigdamas ir aš tikiu, kad Tamsta, Mielas Collega, dėl savo nevykusio antrų syk išsišokimo gailtės ir toliau tos, kitas juokinančios klaidos, nepadarysite.

Aš gi, su šiuo straipsniu (at sakymu) Jums, skaitau šį neilonų ginčą baigtu, nes esu įsitikinęs, kad girta ir akla yra lengviau įtikinti, kaip fanatiškai partinį.

F. Valys...

LIETUVIS BATSIVUYS.

Pataisymai ir užsakymai.
4666 Park Ave, Montreal.
Telefonas: DO 0357.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!
National Restaurant
Lietuviškas Restoranas.
SAV. M. ŠUKYS.
633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141
Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

TEL. FA 0209
Joe's Butchery & Grocery
1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)
(buvusi Juozo Paplauskio)
SAV. JUOZAS LAURINAITIS.
Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.
Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras.
Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS
E.D. BELANGER & SONS
15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE
GARANTUOTAS DARBAS.
259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

KULTŪRINĖ KRONIKA

MIRĖ RAŠYTOJAS KUN. URBONAVIČIUS

Kovo 1 d. Bostone mirė 78 metų amžiaus susilaukęs kunigas Kazimieras Urbonavičius, kaip rašytojas žinomas Jono Kmito vardu, buvęs „Darbininko“ redaktorius, kūręs iš Kidoniškių kaimo, ties Marijampolės, gimęs 1874 m. sausio 14 d., kunigų seminariją baigęs 1896 m., Ameriką atvykęs 1905 metais. Mirė širdies smūgio ištiktas.

SOLISTAS BRONIUS MARIJOŠIUS

Toronto dainininkų konkurse laimėjo pirmąją vietą, padainavęs Valentino ariją iš Gounod operos „Faustas“. Jam koncertas buvo tūlas anglas, bet Br. Marijošius jį nugalėjo, surinkęs daugiau taškų. Malonu tai konstatuoti.

LIETUVININKŲ KALENDORIUS 1952 metams. Redagavo Albertas Ruskepalaitis.

Išleistas Miunchene. Mažosios Lietuvos Tarybos spaudos komisijos leidinys. Gausiai iliustruotas retomis Mažosios Lietuvos lietuvių fotografijomis bei atvaizdais. Iliustruotas p. Lymanto. Kalendoriuje daug įdomios medžiagos ir visokių Mažąją Lietuvą liečiančių žinių. Kalendorius įdomus ir vertingas.

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS SUSILAUKĖ ĮVERTINIMO IR PRITARIMO.

Baigiamas spaudai ruošti A. Simučio P. L. ŽINYNAS susilaukė iš lietuviškosios visuomenės vadų ir biznierių netikėtai didelio pritarimo. Susipažinęs su Žinyno turiniu ėmėsi jį remti prenumeratoriais ir paskatinimais autoriui.

Autorius, žinoma, labai džiaugiasi tokiais vertingais paskatinimais ir jų padarėtas norėtų paprašyti visuomenininkų ir biznierių tautos. Daugeliui išsiuntinėti laišku ir anketos, bet dar daugiau yra organizacijų ir biznierių, kurių adresų autoriui neturi. Todėl nieko nelaukdami siųskite Žinyno redaktoriui organizacijų, biznierių ir profesionalų adresus — tuo labiau palengvinsite jo darbą ir paskubinsite Žinyno išleidimą. Visos Žinyno dalys jau paruoštos, o adresų skyriui prašau visuomenininkų ir biznierių tautos. Gavusieji laiškus ir anketas prašomi greičiau atsiliepti. Visas informacijas siųskite Žinyno redaktoriui: Mr. A. Simutis, 41 W. 83 Street, New York 34, N. Y.

LITHUANIAN BULIETIN

1951. July-December. Nos. 1-7. Adresas: 233 Broadway, New York, 7, N. Y., USA. Biuletenis turi labai daug įdomios dokumentalinės medžiagos ir DB konsulo lietuvoje E. J. Harisono straipsnį.

DEMESIO
Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams!
Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme.
Prekyba ir pataisymai.
PETE'S RADIO SERVICE
7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS J. H. BENOIT
Funeral Director
NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOSES PADETI
2102 FULLUM ST. AMherst 0694

Telef.: HE 0106
LIETUVIŠKAS RESTORANAS
727 Church Ave, Verdun (tarpe Verdun Ave ir Banantyne Ave netoli Aušros Vartų par-jos bažnyčios)
GAMINAME VISOKIOS RŪŠIES VALGĮ.
Tautiečiai kviečiami atsilan kyti ir įsitikinti.
SAVININKAI BR. JOCAL

TABAKO ŪKININKAMS
tautiečiams išpildau nemokamai
INCOME TAX RETURNS
Pradedant nuo balandžio mėn. 1 dienos.
CHARLES POCIUS REAL ESTATE & INSURANCE BROKER
TILLSONBURG, Ont. Tel. 829 J

DOMINION AGENCIES BUREAU
16 Woolworth Bldg.,
PORT ARTHUR, Ont., CANADA
Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Canadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgą laiką kai tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

LIUDESIO VALANDO!
KREIPKITES PAS
Laidotuvių Direktorių
C. Halpin Funeral Home Reg'd.
KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAMPE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS
4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

HAMILTON

PROF. J. KAMINSKUI IŠVYKUS

Jau kelios savaitės praėjo, jėgas išnaudojantis jėgaines, kai Hamiltone lankėsi ilgą laiką kovotojas už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, Socialdemokratų partijos darbuotojas, dabartinis VLIKo narys ir Tautos Fondo Valdytojas prof. J. Kaminskas.

Brangaus svečio atvykimas sutapo su Vasario 16-ios minėjimu, kuriame jis, kaip pats nataras ir autorius Nepriklausomybės Akto, pasakė gražią kalbą. Svečio kalba buvo labai objektyvi, pridodanti daug vilčių, kad mūsų Tėvynė Lietuva kelsis naujam ir šviesiam savo kelyui, kai iš ten bus pašalintas barbariškas okupantas. Svečias kvietė visus tautiečius tvirtiau suburti savo gretas paremiant Lietuvos laisvinimo darbą, stipriau remti Tautos Fondą, kurio lėšomis tas darbas yra vedamas. Gausūs plovimai ir griausmingas ilgiausių metų, pagerbė mūsų žilagalvį kovotoją. Hamiltoniečiai lietuviai ilgai nešios širdy se tą brangų prisiminimą — vi susuvienijusius į bendrą lietuvišką šeimą, siekiančią laisvės ir teisių savajam kraštui, šiandien nešančiam žiauriausią istoriją okupacinį jungą.

Vietos lietuviai socialdemokratai savo lyderiui pagerbti surengė iškilmingą pobūvį — pietus. Tenka pažymėti, kad katalikiškų organizacijų atstovai, bei parapijos klebonas atsisakė dalyvauti socialdemokratų iškilmingame pobūvyje. Na, ant peilių dėl to neisime, bet propaguojamai vienybei visi vartai turėtų būti plačiai atidaryti.

Prieš išvažiuodamas į J. A. V., prof. J. Kaminskas lankėsi Niagara Falls ir su dideliu susidomėjimu apžiūrėjo gamtos

SUNKIAI SERGA A. KIESIUNAS.

Jau trečia savaitė, kai po sunkių operacijų St. Joseph ligoninėje gydomi gerb. A. Kiesiūnas. Labai malonu pažymėti, kad jo sveikatos stovis gerėja. Linkime jam greitai pasveikti bei grįžti prie savo kasdienio darbo. A. Kiesiūnas yra uolus demokratinės spaudos platintojas ir priklauso vienei socialdemokratų kuopai. (kor.)

METINIS PARENGIMAS

Socialdemokratų org. metinis parengimas įvyks antrą šeštadienį po Velykų švenčių, t. y. balandžio 26 d. Parengimui jau dabar ruošiamasi ir tam tikslui gauta Central hall ir lietuvių orkestras „Aidas“.

(kor.)

Vyriškų ir Moteriškų

RUBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turu didelį pasirinkimą įvairių angliškių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

E. D. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto. Tel. LL 9626.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

LIETUVIŠKA

BALDU KRAUTUVĖ

IR DIRBTUVĖ

PARDUODAME GATAVUS, PRIIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMAS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.

DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU
SĄŽININGAI
IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

688 ALLARD Ave, Verdun.
Telefonas HE 5853.

Kreiptis po 6 val. vakaro,
šeštadieniais — visą dieną.

TFA KANADOJE HAMILTONO SKYRIAUS APYSKAITA UŽ 1951 M.

Pajamos:

1. Rinkliava Aušr. V. par. bažnyčioje birželio 17 d.	\$ 78,79
2. KLB H-ono a. įnašas iš birž. 17 d. min. aukų	„ 30,89
3. Gegužinės įvykusios liepos 15 d. grynas pelnas	„ 348,84
4. Rasta aukų dėžutė liepos 21 d.	„ 10,67
5. Aukos Tautos Fondui liepos 15 d. gegužinėj	„ 3,00
6. Rugsėjo 12 d. gegužinės grynas pelnas	„ 271,35
7. Rasta aukų dėžutė rugsėjo 17 d.	„ 17,86
8. Spalių 27 d. koncerto grynas pelnas	„ 195,48
9. Surinkta solidarumo mokesčio už 1951 m.	„ 535,00

Balansas .. \$1491,88

Išlaidos:

1. Pasiųsta Tautos Fondo Atstovybei Kanadoj:	
a) 1951 m. liepos 23 d.	\$ 350,00
b) 1951 m. rugsėjo 27 d.	„ 250,00
c) 1951 m. lapkričio 1 d.	„ 167,86
d) 1951 m. gruodžio 17 d.	„ 527,00
e) 1951 m. gruodžio 27 d.	„ 1,00
2. Aukų dėžutės įtaisyimas A. V. par. bažnyčioje	„ 7,08
3. Aukų dėžutei pav-las pieštas dail. S. Dramanto	„ 25,00
4. Knyga metraščiui - kronikai	„ 18,42
5. Atsisaukimų atspausdinimas	„ 8,80
6. Apvalus antspaudas	„ 8,90
7. Susirašinėjimo ir raštinės išlaidos	„ 30,95
8. Užuojaus „TŽ“ ir „NL“, dėl a. a. Naikaukienės mirties	„ 6,00

Viso ... \$1401,01

Saldo 1952. I. 1. \$ 90,87

Balansas ... \$1491,88

TFA Kanadoje Hamiltono Skyrius.

TFA KANADOJ HAMILTONO SKYRIAUS

vasario 23 d. ruošto kaukių balius apyskaita:

Pajamos:

1. Parduota 439 bilietai po 1,25 dol.	\$ 548,75
2. Loterijos pelnas	„ 24,18
3. Rūbinės pelnas	„ 13,00
4. Bufeto pelnas	„ 184,62

Viso \$ 770,55

Išlaidos:

1. Salės nuoma	\$ 70,00
2. Orkestras	„ 60,00
3. Kaukės (duotos prie bilietų)	„ 23,40
4. Trys pinigines premijos už kostiumus	„ 30,00
5. Taxi	„ 1,05
6. Balionai ir konfeti	„ 5,00
7. Skelbimai „T. Ž.“, „N. L.“ ir radio v. landai lietuviškai po \$ 10,00	„ 30,00
8. Fotografijos	„ 4,00
9. Apsiskaitymas bilietų kasoje	„ 2,50

Viso \$ 225,95

Pajamos \$ 770,55
Išlaidos \$ 225,95
Grynas pelnas \$ 544,60

TFA Kanadoje Hamiltono Skyrius. JI. DI.

PRANO GUDINSKO VESTUVĖS

Vasario 16 d. Hamiltone lietuvių „Dainavos“ saėje įvyko vienos iš įdomiausių vestuvių: Pranas Gudinskas vedė p. lė Laimutę Vilimaitytę. Nuotrauka yra žinomos dramos aktorės E. Baltplaukytės-Vilimaitytės.

maitinės dukte, neseniai atvykusi iš Anglijos.

Vestuvėms buvo pasamdyta lietuvių „Dainavos“ salė, 469 Bay Street; vestuvėse dalyvavo lietuvių orkestras „Aidas“. Gudinskių šeima Hamiltono lietuvių bendruomenės tarybos narys E. Baltplaukytės-Vilimaitytės.

DĖMESIO! * RETA PROGA! * DĖMESIO!

Visų lietuvių pasididžiavimui prieš kanadiečius ir Lietuvos operai paminėti, š. m. kovo men. 22 d. (šeštadienį) 8,15 val. vakaro, naujai pertvarkyto moderniškoj Eatono auditorijoje, Toronte, (College—Young gatvių kampas), Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Kanados Vietininkijos Valdyba rengia, lietuviškos dainos meno žvaigždžių—žymiųjų Lietuvos op. dainininkų iš JAV:

- 1) IPOLITO NAURAGIO,
- 2) STASIO BARANAUSKO ir
- 3) ALĖS KALVAITYTĖS,
- 4) PRUDENCIJOS BICKIENĖS

didžiulį ir įspūdingą liaudies dainų ir operos arijų

KONCERTA

žymiajam muzikui, prof. Kučiūnui akompanuojant. žymiajam muzikui, prof. Kučiūnui akompanuojant. Be solo partijų bus išpildyti duetai ir kvartetai su vaidybinio repertuaru.

Visi Toronto ir apylinkių tautiečiai kviečiami kuo skaitlingiausiai atsilankyti ir atsikviesti savo pažįstamus kanadiečius.

Koncerto pelnas skiriamas Lietuvių Namų ir Bažnyčios statyboms Toronte paremti.

Bilietai gaunami lietuvių valgyklose ir p. Jurksaičio krautuvėje — 921 Dundas St. W. Toronto. Nuo kovo 17 d. ir pačioj Eatono auditorijos kasoje.

Rengėjai.

PAJIEŠKIJAI

— Prašomas atsileipti kapitonas A. Klemka svarbiu reikalu „Nepr. Liet.“ adresu: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Canada. Žinantieji kap. A. Klemką, maloniai prašome pranešti jo adresą.

— Joana Radzevičiūtė (Rosic) Juozo Radzevičiaus ir Kasulės Medelytės jauniausioji dukte ieško savo dėdžių Jono ir Juozo Radzevičių, atvykusių Kanadon apie 1911—1912 metus. Jie kilę iš Vilkaviškio apskr. Maloniai prašau atsileipti šiuo adresu: Joanna Radzevičiūtė-Rosic, 5190 Notre Dame St. W., Montreal, P. Q.

SUSIPAŽINIMO IR SUSIRAŠINĖJIMO BIURAS

atlieku visus patarnavimus. Atstovauju du vokiečių veidybių biurus. Griežčiausia paslaptis. Sąrašai tik 1,— dol. Rašyti „Viktorija“, 355 Clarence Str. London, Ont.

GRAŽI TRADICIJA IS LIETUVOS.

Vieną kartą į metus Balandžio pirmą Jūs turit linksmą, visiems lygiai taikančią KULTUVĖ

Visi žino KULTUVĖ. Išrašykite ir Jūs KULTUVĖ, gausit ją tiesiai į namus. Suraskit keturis Kultuvės skaitytus ir atsiskait dolerį laisvė. Viena Kultuvė — 25 centai, kuriuos galima atsųsti smulkiais pašto stempais. Dar šiandien rašykite Kultuvei: 373 South Second st., Brooklyn N. Y.

PERKI ?

PARDUODI ?

REALTOR D. F. FELL tarpininkauja namus Hamiltone perkant ir parduodant. Tel. 2-7513. 203, Lister Bld, James Str, (prieš miesto Rotušę) Jums patarnaus Jūsų tautietis

JONAS MATULIONIS

tel.: 34252. 107, Cannon Str. East. Hamilton.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle. Įvairi medžio statybinė medžiaga. Dury, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMA IR KT. Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Tel. FI 0208.

L. JAUGELIS

NAMŲ REMONTAS IR DAŽYMAS.

Tel.: PL 7588; 3805 Arcade St., Montreal, Que.

Gražiausias mūsų Tėvynės prisiminimas, tai V. AUGUSTINO Lietuvos vaizdų knyga. TEVYNĖ LIETUVA

(Our Country Lithuania) Kaina \$ 5,—, o odiniame įrišime \$ 12,— Užsakymus su pinigais siųsti tiesiog į leidyklą: Povilas Ališauskas, 107-17 118 Str. Richmond Hill 19, N. Y., U. S. A.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3323. J. Alcide Blaia, 29—Aierne Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

ŽURNALAI, naujausi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Import - Export

23 Romsey St. Boston 25, Mass U. S. A.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sek madienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE

273 — 1 Ave., Ville Lasalle.

Tel. TR 8351.

Saldytuvų ir įvairių elektrinių motorų taisymas.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais. Sav. P. Rutkauskas Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

MONTREAL

ŠEŠTADIENINĖ LIETUVIŲ MOKYKLA.

Liet. Gen. Konsulas Amerikoje J. Budrys, šeštadienines lietuvių mokyklos mokiniams, per kun. Kubilių atsiuntė dovanų — tris lietuviškus sidabrinus penklčius ir prašė perduoti R. Navikėnui ir E. Knys tautui už gražius eilėraščius. Trečias nevardinis penklčius teko Silvijai Pakulytei kaip geriausiai lietuvių kalbos mokiniai.

Mokyklos Globėjo „Aušros Vartų“ parapijos klebono kun. Kubiliaus rūpesčiu, iš Verdūno miesto savivaldybės, lietuvių mokyklos mokytojams išrūpinta po 150 dol. vienkartinis metinis atlyginimas už darą.

Šeštadieninė lietuvių mokykla gegužės 4 d. ruošia tradicinę Motinos Dienos minėjimą. Programą atliks mokyklos mokiniai. Bus statomas vaidinimas iš mokinių gyvenimo su deklamacijomis, dainomis, muzika ir šokiais.

MILERIO NUŠOVIMO BYLOJE

prisieksieji posėdininkai Plepiui pritaikė lengvinančias aplinkybes, išnešė nutarimą, kad jis Milerį nušovė susijaudinimo metu. Pagal tą sprendimą teisėjas bausmę paskirs kovo 17 dieną.

KLB-LOKO POŠEDIS paskirtas kovo 21 dieną, 8 val. vakaro. Didelė ir svarbi dienotvarkė, todėl nariai prašomi susirinkti punktualiai.

Prezidiumas.

PERSITVARKĖ MLOKAS. Laikinasis Montrealio lietuvių Organizacinis komitetas po vasario 16 d. krizės, kovo 9 d. persitvarkė. Atsistatydinus prezidiumui ir kaikiurims organizacijoms prisiuntus naujus atstovus, perrinktas prezidiumas šios sudėtis: J. Viliušis — pirm., A. Lapinas — vicep., M. Juodviršis — sek., K. Toliusis — ižd., J. Pakulis — registracijos ir J. Navikėnas — parengimų reikalams. Pirmininko adresas: 381 Du Carmel, tel.: CR 3705; sekretoriaus: 6882 Beaulieu, Ville Emard, tel.: HE 5956.

SKAUCIŲ SUEIGA IR IŽODIS

Kovo 16 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Aušros Vartų parapijos salėje įvyks iškilminga „Neringos“ skaučių tūno sueiga. Programoj/ jaunesniųjų skaučių ir skaučių ižodis, pasirodymai ir arbatėlė. Tėvai ir skaučių bičiuliai maloniai kviečiami dalyvauti.

Tuntininkė.

KOMUNISTŲ VEIKLUMAS Ties Montrealiu esančioje naujų emigrantų stovykloje prieš kiek laiko buvo bado streikas, kurio tikslas buvo pareikšti valdžiai, kad ji greičiau atvežtų į Kanadą naujųjų imigrantų šeimas. Į trečią dieną po streiko stovykla jau gavo

PIGIAI PARDUODAMA gerai išlaikyta sofa su dviem minkštom kėdėmis ir staliukas kavai. Teirautis po 6 val. vakaro telefonu: TU 5884.

ISNUOMOJAMI du atskiri kambariai su teise naudotis virtuve. Pageidaujama pavieniai vyrai, arba mergaitės, arba vedusios pora be vaikų. Teirautis po 6 val. vakaro: 3448 Dezery St., tel. HO 4297.

PIGIAI PARDUODAMA sofa, trys foteliai ir ažuolinis stalas. Tel.: CH 5163.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS ramiems gyventojams. Netoli Pie IX Blvd. Tel. TU 8063.

ISNUOMOJAMAS didelis kambarys su teise naudotis virtuve. Teirautis 1291 Godin mi. Laikas pakeistas dėl vyks Ave., Verdun, po 6 val. vak.

AUDŽIU TAUTINIUS RŪBUS, juostas, pagalvėles, staltieses, užuolaidas ir kt. Neaukštos kainos.

288—6th Ave. Ville La Salle. Ald. Bobėnaitė-Puniškienė.

BALFAS PRIEŠ NAUJUS UZDAVINIUS.

(Atkelta iš 1 pusl.)

Iš JAV galės įvažiuoti tik trupiniai pagal senus patvarškus. Reikia, kad Kanada daugiau priimtų. Mano minėtoji PICME organizacija yra išsivysčiusi įvažiuojamą 15.000 pabėgėlių, o reikia dar daugiau gauti leidimų, nes vien lietuvių, kaip minėta, Vokietijoje yra dar apie 8.000.

BALFo pirmininkas jau turėjo išvykti, todėl pasikalbėjimas tuo ir baigėsi. Jis dar spėjo pridurti: — Ryt grįšiu iš Ottawos, o kovo 14 d. Queen laivu jau išplauksiu Europon.

Išvykstančiam BALFo pirmininkui aš parodžiau Amerikos Lietuvių Tarybos telegramą ir prašiau, kad jis, kai vizituos Kanados Ministerių Pirmininką p. St. Laurent, paprašytų jį daryti žygių, kad Kanada ratifikuotų Genocido konvenciją. Pažadėdamas tai padaryti, porf. Končius prisiminė, kad BALFo direktorė p. A. De venienė prašiusi man perduoti jos sveikinimus. Man beliko tik padėkoti už viską, kaip ir tą paramą, kurią pats esu gavęs iš BALFo.

J. Kardelis.

TRUMPOS ŽINIOS IŠ VLIKO.

Oro keliu iš tremties.

Papildomai gauta žinių, kad Vykdamosios Tarybos pirmininkas M. Krupavičius atsisakė tydingo ne vien VLIKO krizei užėjus. Tam atsistatydinimui esą būta ir kitų labai rimtų priežasčių, kurios viešai neskelbiamos.

Taip gi teko patirti, kad prof. J. Kaminskas nesutinka formuoti naujos Vykdamosios Tarybos ligi VLIKas pagrindinai ir rimtai neperstivarkys. Todėl iškyla esminių VLIKO reformų klausimas, kuriame pirmoje vietoje stovi Mažlietvių pakvietimo klausimas.

Patikslinama žinia, kad Mažiosios Lietuvos Taryba savo nusistatymo nepakeitė ir todėl pati VLIKą nesiprašys. (hlj).

NELAIMĖS ISTIKTAM ISTIESK RANKĄ!

Gyvenimo patirtis parodė, kad daugelis mūsų tautiečių yra atsidūrę blogoje būklėje. Ne tik atvyk. susiduria su nedarbo klausimu, o anksčiau atvykusius dažnai aplanko įvairios nelaimės. Padėti savo tautiečiui žengti pirmuosius žingsnius arba padėti jam nelaimėje yra kiekvieno lietuvių pareiga. Kiekvienas lietuvis privalo būti savo tautiečiui geru broliu ir padėti sutinkamas gyvenime kliūtis sugalėti. Kuo daugiau lietuvių išsaugosime Lietuvių tautos prisikėlimui, tuo daugiau nušluostysime asarų, tuo prisidėsime prie mūsų kėnciančios tėvynės kančių palengvinimo. Tik tada jausimės stiprūs, kada lietuvis lietuviui bus brolis.

Prie Toronto lietuvių R. K. parapijos yra atgaivintas šalpos — labdaros komitetas „Caritas“, kurio veiklą iššaukė pats gyvenimas, šio komiteto ribos yra Toronto lietuvių kolonija, kurios ribose komitetas mano savo veiklą vykdyti. Komiteto veikla priklausys nuo visuomenės pritarimo.

Komiteto tikslas šelpti reikalingus paramos lietuvių bei religijos ir ideologinių skirtumų bei padėti ligos ar nelaimės atvejais.

Komitetas tikisi visų veikiančių organizacijų bei visuomenės paramos.

Komitetą sudaro: komiteto globėjas kun. Ažubalis, pirm. Mikalauskas, pav. Dervinienė, sekr. Dielininkaitė, parengimų vadovas Stepatienė, pašalpų vadovas Vilutis, ižd. Janina Kaunaitė, lig. lankymo vad. Augaitienė.

Pašalpų gavimo bei aukų įteikimo reikalais galima kreiptis pas kiekvieną komiteto narį arba: Ed. Miliauskas, 19 Claremont St., telef. EM 3-2506; liet. par. klebonija 941 Dundas St. W., telef. EM 4-7646.

Tar. liet. par. šalpos-labdaros komitetą „Caritas“.

TURĖSIU APLANKYTI VOKIETIJĄ, ITALIJĄ, BELGIJĄ, OLANDIJĄ, AUSTRIJĄ, ŠVEDIJĄ.

Aš laikau tai dideliu malonumu. BALFo direktoriai man siūlė kelionės, pragyvenimo ir algos išlaidas, bet aš nutariau pasitenkinti pačiu minimumu — pusantro tūkstančio dol., iš kurių turėsiu apsimokėti ir keliones, ir viešbučius, ir pragyvenimą. Bet, tikiuosi, kaip kunigas gauti prieglaudą vienuo lynuose, klebonijoje ir tuo būdu sutalpyti BALFui daugiau pinigų.

Kanauninkas — dar pasakoja apie naujai susidarancias ar jau susidariusias naujas tremtinių salpos organizacijas:

— Yra tarpvalstybinė PICME organizacija, kuri iš 23 valstybių jau sumobilizavo šalpos reikalams 36.794.000 dolerių. Yra ir UNO HCR organizacija, kuri rūpinasi politine gloga ir šalpa. Su jomis reikia nustatyti kooperaciją, santykius ir, kas galima, laimėti.

— O Tamstos dabartinės kelionės į Ottawą tikslas?

— Turiu pasimatyti su Kanados vyriausybe ir išprašyti iš jos sutikimą, kad daugiau įsileistų į Kanadą lietuvių, — at sako prof. Končius. — Atrodo, kad Amerika siemiet naujo įstatymo dėl tremtinių nepriims.

Pranešimai

PAMALDOS LIETUVIAMS EVANGELIKAMS:

Toronto, First Lutheran bažnyčioje. 116 Bond St., kovo mėn. 16 d. 14 val.

Hamilton, St. Paul's bažnyčioje, Core & Hughson Sts. kovo mėn. 16 d. 8,30 val. rytą, ir

Montrealyje, Šv. Jono bažnyčioje, JeanneMance & Prince Arthur Sts., kovo mėn. 23 d., 12 val.

Pamaldas laikys kun. Petras Dagys, New York.

Kun. Ansas Trakis.

DVIEM VYRAM DARBO yra Protestantų ligoninėje Verdune. Interesuotieji gali tuojau kreiptis.

GRĮŽTA Į DARBUS.

Kaikiurios įmonės, kurios buvo atleisdusios darbininkus, jau grąžina juos į darbą.

POVILAS PESKARSKIS, lankęsi Brazilijoje, praėjusią savaitę viešėjo Verdune pas p. Mačionius. P. Peskarskis turi tabako farmą.

PRIE LIETUVIŲ MEDŽIOKLĖS DRAUGIJOS steigama šaudymo sekcija. Kas norėtų jai priklausyti, sumokesni žinių gali gauti pas p. Viliušį, H. Adamonį ir J. Lukoševičių.

PAGAVO BANKO PLĖŠIKUS Pernai metų vasarą Toronte buvo apiplėštas bankas. Policija neseniai pagavo vieną plėšiką, o kovo 12 d. pagavo ir antrą. 200 policininkų buvo apsupę plėšiką, bet jis bandė atsitraukti. Jo vežime rastos visos sandėlis šovinių, kinžalų ir revolverių.

ISNUOMOJAMAS kambarys ir virtuvė ir antras dvigubinis kambarys su baldais miesto centre. Teirautis telefonu: BE 4082 po 7 val. vakaro.

TORONTO

TORONTO APYLINKĖS LOKAS p. ST. JAKUBICKUI.

Gerb. p. Redaktorium, prašome patalpinti Jūsų vedmame laikraštyje 1952 m. vasario m. 22 d. Toronto lietuvių organizacijų atstovų seimelio pavedimą.

P. St. Jakubickui, Toronte. Toronto lietuvių organizacijų atstovų seimelyje, 1952 m. vasario mėn. 22 d. buvo išskelbtas klausimas dėl rengiamo šokių vakaro 1952 m. vasario m. 23 d. „Lietuviškai mokyklai ir spaudai remti komiteto“ vardu. (Skelbimas buvo duotas per lietuvišką radijo valandėlę).

Tokiu vardu komitetas Toronto organizacijų tarpe nėra žinomas, todėl ir kilo klausimas.

Seimelyje buvo užacentuota, kad Jūsų rengiami šokių vakarai įvairiais pasivadinimais dažni, tačiau bendriems lietuvių reikalams neskiriate neklausios sumos, tuo tarpu šalpa ir lietuviškumą remiančios organizacijos dėl Jūsų užimtos pozicijos nukenčia. Be to, seimelyje iškilo aukų rinkimas Lietuvoje partizanams apginkluoti ir tuo reikalu buvo užklaustas vienoje Toronto konferencijoje net VLIKO vice pirmininkas apie tokį aukų rinkimą ir ar įmanoma ginklus pasiųsti. Seimelis priėjo nuomonės ir pavedė LOKo prezidiumui Tamstą perspėti, kad dangstydamasis kliniais vardais žemina lietuvių organizacijų vardą ir skaldomai veikia lietuvišką organizuotumą. Aukų rinkimas bendriems reikalams yra viešas reikalas ir aukų atskaitomybė turi būti visuomenei patiekta.

Toronto ALOK Prezidiumas: R. J. Simanavičius, Jakubynas, Matulaitis, Lukošius, Novogrodskis, J. Jurkšaitis.

DR. M. ANYSO PASKAITA. M. L. B. Dr-jos Toronto sk. kovo 16 d., 5 val. p. p. liet. parapijos salėje rengia paskaitą apie vokiečių naudotas Klaipėdos krašte propagandas priemones prieš lietuvių ir Lietuvos, kartu nurodant ir lietuviškos propagandos priemones.

Paskaitą skaitys buv. Klaipėdos kr. Gubernatūros Patarėjas dr. M. Anysas.

Prašome lietuvių visuomenę kuo skaitingiausiai į paskaitą atsilankyti.

Po paskaitos bus M. Liet. Bičiulių dr-jos Toronto sk. narių susirinkimas, kuriame narių dalyvavimas būtinas. Nariai atsineša aukų lapus atskaityti dėl „Keleivio“, vajuos.

MLBD Toronto sk. V-ba.

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI — LIETUVYBĖS LAIKYMO TVIRTOVĖ.

Mielas lietuvi(e)!

Būkime vieningi ne tik per tautos šventes, bet nuolat ir visur. Nuolatinės vienybės geriausias įrodymas, tai įsigijimas Toronto Lietuvių namų. Tam realizuoti, Toronto lietuvių fondo valdyba yra kaitė jau sveika ir vėl grįžo į paskelbusi kapitalo verbavimo tarnybą.

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perdavimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos (darbo, būto garantijos), pilietybės, pasakų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Amerikos ir Europos universitetuose.

UŽEIKITE ARBA PARAŠYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

907 Dundas West, Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

NEPIRKITE IR NEPARDUOKITE NAMŲ pirma nesusisiekę su

R. TESLIA REAL ESTATE & INSURANCE BROKER

DR. JUOZAS KAŠKELIS

575 Queen str. W. Toronto, Ont. Telef. WA 2647 ir WA 2648

Mes daugiausia turime namų pardavimui (įvairia kaina) lietuvių męgstamuose rajonuose.

Mes mielai teikiame nemokamai informacijas namų, biznių pirkimo - pardavimo reikalui; sudarome kontraktus; parūpiname pigesnes paskolas, ir atliekame įvairių rūšių apsidraudimus.

Mūsų biurai yra dar: 863 Bloorstr. W. Toronto, Ont. 1292 King str. E. Hamilton, Ont.